Naslov — Address
NOVA DOBA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio
(Tel. HEnderson 2889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

Bratstvo, poštenost in nesebična ljubezen članstva do J. S. K. Jednote more isto obdržati na častni višini.

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

Entered as Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, O., Under the Act of March 3d, 1870. — Accepted for Mailing at Special Rate of Postage, Provided for in Section 1103, Act of October 3d, 1917, Authorized March 15th, 1925.

NO. 48 — ŠTEV. 48 CLEVELAND, O., WEDNESDAY, DECEMBER 6TH 1933 — SREDA, 6. DECEMBRA 1933 VOL. IX. — LETNIK IX.

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

Plesno veselico priredi društvo št. 33 J. S. K. Jednote v soboto 30. decembra zvečer. Veselica se bo vršila v Slovenskem domu v naselbini Center, Pennsylvania.

♣

Silvestrovo zabavo priredi društvo št. 16 J. S. K. Jednote v Johnstownu, Pa., 31. decembra popoldne in zvečer. Zabava se bo vršila v društvenih prostorih.

♣

Prvo plesno veselico v letu 1934 priredi društvo št. 149 J. S. K. Jednote v Canonsburgu, Pa., prvo soboto po novem letu, to je 6. januarja.

♣

Slovenska godba "Bled" v Clevelandu, O., priredi v nedeljo 10. decembra koncert v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave.

♣

Koncert Slovenske mladinske šole S. D. Doma na Waterloo Rd. v Clevelandu, O., se bo vršil v nedeljo 17. decembra.

♣

Božičnico priredi Slovenska mladinska šola S. N. Doma v Clevelandu na večer 24. decembra. Prireditev se bo vršila v avditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave.

♣

Letni banket društva št. 26 J. S. K. Jednote v Pittsburghu, Pa., se bo, kot običajno, vršil na Štefanovo, to je 26. decembra, v Slovenskem domu.

♣

Prijetno zabavo s "card party" in drugimi dobrotami priredi vodstvo Slovenske mladinske šole v Lorainu, O., na nedeljo 10. decembra. Prireditev, katero bo obiskal tudi Miklavž, se bo vršila v S. N. Domu.

♣

Seja vložnikov North American Trust banke v Clevelandu, O., se bo vršila v petek 8. decembra zvečer v spodnji dvorani S. N. Doma na St. Clair Ave. Kot izkaznica za vstop bo veljala vložna knjižica.

♣

Po nesreči ustreljen na lovu je bil dne 25. novembra dvajsetletni Albin Perič iz Eveleth, Minn. Ponesrečeni mladenič, ki je bil nečak sobrata Matta Anzelca, prvega glavnega podpredsednika JSKJ, zapušča žalujoče starše ter več bratov in sester in drugih sorodnikov.

♣

Ubit od avtomobila je bil dne 27. novembra rojak Frank Kalčič v Jolietu, Ill., star 48 let, rojen na Ravni gori v Jugoslaviji. Bil je član društva št. 56 JSKJ in društva št. 2 KSKJ.

♣

Umrli so v Clevelandu, Ohio: Jennie Černigoj, rojena Badalič, doma nekje od Gorice, odkoder se je priselila v Ameriko pred 13 leti; zapušča soproga in sina. — Mary Štefanič, po daljšem bolehanju za rakom, stara 45 let; zapušča soproga, sedem otrok in dva brata. — Matijan Lucin, ki nima tu nikakih sorodnikov, v starem kraju pa zapušča ženo in tri otroke.

MALO GOVORJENJA

Najmanjše telefonsko omrežje v Zedinjenih državah ima nedvomno mestece Grafton, N. H. Ima sedem odjemalcev in nekaj nad eno miljo žice. Lastnica, upraviteljica in operatorica je Miss Helen M. Sullivan.

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

PROHIBICIJA v Zedinjenih državah je bila legalno proglašena za mrtvo dne 5. decembra zvečer, ko so delegati ratifikacijskih konvencij v državah Pennsylvania, Ohio in Utah oficijelno potrdili 21. amendment k zvezni ustavi, ki je ukinil 18. amendment. Z omenjenimi tremi državami je število držav, ki so odobrile 21. amendment, doseglo 36, katero število je potrebno, da je katerikoli amendment k zvezni ustavi sprejet.

PREDSEDNIK ROOSEVELT je podpisal pravilnik za distilerije, ki regulira izdelavo in razpečavanje žganja. Predsednik je tudi imenoval poseben odbor, ki bo imel vrhovno oblast regulacije v vseh zadevah, ki se tičejo opojnih pijač do časa, ko se snide zvezni kongres in sprejme glede tega potrebne postave.

INOZEMSKE države, ki bodo želele biti deležne nizke carine na uvoz žganja in likerjev v Zedinjene države, bodo morale pristati na znižano carino za predmete, katere bi mogla Amerika uvažati v dotične dežele. Uvoz inozemskega žganja, v kolikor bo potreben, bo moral na ta način odpreti pota za izvoz ameriškim izdelkom in pridelkom.

PROBLEM regulacije opojnih pijač spada po ukinitvi 18. amendmenta v področje posameznih držav. Nekatere države bodo vsled tega obdržale svoje lastne prohibicijske postave, druge pa bodo regulirale in obdavčile izdelavo in prodajo opojnih pijač na različne načine. Nekatere države so že sprejele tozadevne postave, drugod so iste šele v načrtih. V državi Pennsylvaniji bodo žganje prodajale državne trgovine samo v zaprtih in zavitih steklenicah. Te trgovine bodo poslovale pod nadzorstvom odbora treh mož. Žganje na drobno bodo smeli prodajati tudi licencirani hoteli, restavracije in klubi. V državi Ohio so postave za regulacijo in obdavčenje opojnih pijač šele v delu.

ZADNJE ČASE je nastalo v javnosti živahno prerekanje glede umestnosti in uspešnosti administracijskega programa, da se vzdigne deželo iz globin depresije. Bivši newyorški governer in bivši predsedniški kandidat Alfred Smith je prvi javno napadel Rooseveltovo taktiko kontrolirane denarne inflacije. Zato ga je znani Rev. F. Coughlin na radio označil kot slugo Wall Streeeta. Smith ga je označil kot lažnika, Coughlin pa mu odgovarja, da vztraja na trditvi, da je Smith skušal dobiti posojilo od velebankirja Morgana. Alfred Smith je nato v svojem listu "New Outlook" napadel federalno administracijo za javna dela, češ, da se je izkazala za popolnoma nesposobno. In tako se plete prerekanje veselo naprej.

LINČANJU dveh zločincev, ki sta priznala ugrabljenje in umor sina premožnega trgovca v San Jose, Cal., je dne 29. novembra sledilo linčanje mladega zamorca Lloyda Warnerja v mestu St. Joseph, Mo. Zamorec je bil zaprt v Buchanan okrajni ječi zaradi kriminalnega na-

(Dalje na 4. strani)

NEVARNI KRAJI

Iz statistik zavarovalnih družb je nekdo izračunal, da se največ nesreč pripeti pri takozvanem razvedrilu ali igrah. To se razume tako, da se upošteva čas, ki ga oseba porabi za razne igre, in čas, ki ga porabi za druge opravke. Pri igranju baseballa, golfa in drugih iger je za povprečno osebo prilika, da dobi poškodbo enkrat v letu, če porabi za take igre čas, ki odgovarja enemu letu.

Doma je prilike za poškodbo enkrat v štirih letih in ravno tisto število velja za vožnjo z avtomobilom. Pri hoji po cestah je prilika za nezgodo enkrat v petih letih, v cerkvah, gledališčih in drugih javnih prostorih enkrat v sedmih letih. Pri delu na farmah, v tovarnah ali v uradih je prilika za nesrečo enkrat v osmih letih. Pri kopanju v domači banji se more pričakovati poškodbe enkrat v desetih letih.

Vožnja na cestni železnici je primeroma varna, ker se računa, da bi prišla pri tej vrsti potovanja po ena nezgoda na vsako osebo enkrat v 25 letih. Še mnogo bolj pa je varno potovanje na železnicah, kjer se računa možnost poškodbe za posamezno osebo le enkrat vsakih 220 let.

Najbolj varen pa je človek, če leži doma v postelji. Tu se oseba izpostavi poškodbi le enkrat v 4,000 letih; nevarnost, da je posamezna oseba ubita v postelji, pa je le enkrat v 200,000 letih.

To se seveda računi na podlagi skupaj seštetega časa, ki ga povprečna oseba porabi za to ali ono opravilo. Kdor se na primer vozi na cestni železnici vsak dan po eno uro, mora dolgo živeti, da za tako vožnjo porabi 25 let. Šele po tej dolgi dobi bi mu bila na podlagi povprečnosti "zasigurana" nesreča. Seveda, poškodbe dobijo le posamezniki, velika večina ljudi pa nikoli. Dejstvo, da velika večina potnikov na cestni železnici nikoli ne dobi poškodb, odgovarja za nizko povprečno število.

Najmanj nevarna dela s povprečno najmanj poškodbami so v tovarnah, na železnicah, v trgovinah in uradih. Najbolj nevarna pa so pri raznih gradnjah in v rudnikih. Pri farmerskem delu so poškodbe precej pogoste, toda v največ slučajih so te poškodbe majhne in nenevarne. Smrtnih nesreč pa je pri delu na farmah povprečno najmanj.

SADNA RAZSTAVA

Rastoča sadna razstava je slivovo drevo, katero ima na svojem vrtu neki godbenik, bivajoč v mestu San Leandro, California. Drevo ima 23 vrhov ali vej in vsaka veja rodi drugačno vrsto koščičastega sadja. Eno samo drevo rodi tako dve vrsti črešenj, dve vrsti breskev, dve vrsti marelic in 17 različnih vrst češpelj in sliv. Vsaka vrsta omenjenega sadja je cepljena na svojo vejo.

VODNE MELONE

Domovina vodnih melon, ki sličijo velikim zelenim bučam in katerih se posebno v poletni vročini mnogo použije, je južna in tropska Afrika. Morda je to deloma vzrok, da so tako divji nanje posebno ameriški črnci, katerih predniki so tudi prišli iz Afrike.

SKLAD ZA JAVNA DELA

Tri tisoč milijonov dolarjev je mnogo denarja za vsako deželo. To je ravno vsota, ki jo federalna vlada sedaj potroši za javne gradnje. Človek se naravno vpraša: Kake so te gradnje in kje se vršijo?

Kot javne gradnje se navadno označujejo regulacije rek in pristanišč, ceste in enaki projekti. Ali sedanji program za javne gradnje ni navaden program. Kongres je dovolil to velikansko vsoto, da se začne velikanski program gradenj po vsej deželi. In namen je seveda bil, da se da delo milijonom nezaposlencev in obenem obogati dežela s potrebnimi gradnjami.

Do danes je bila določena približno polovica sklada, ki znaša $3,300,000,000. Projekti, ki so bili že odobreni, nam nudijo splošen pojem raznovrstnosti podjetij, ki jih federalna vlada financira. Ti projekti segajo od postavke $50 za gradnjo kurnika v federalni entomologični postaji do $400,000,000 za gradnjo cest.

Izmed večjih federalnih projektov se približno $115,000,000 potroši potom Farm Credit Administration in poljedelskega departmenta. Približno polovica te vsote se potroši za nakup prebitnega bombaža. Drugi milijoni so namenjeni za preprečevanje izjedanja prsti in rastlinskih bolezni, za razne izboljšave v poljedelskih poskuševališčih itd.

Za ceste in gozdne poti se potroši čez $451,000,000, kar pomenja delo za mnogo tisoč ljudi.

Več kot $90,000,000 pojde v javne gozdove in rezervacije—za sajenje novih dreves, za gradnje opazovalnih stolpov, električnih prog in prometnih sredstev v narodnih parkih in gozdovih.

Za zboljšanje rek in pristanišč se je že dovolilo $165,000,000. To vsebuje poglobljenje struge zgornjega toka reke Mississippi in Missouri, jez v reki Columbia itd.

Za irigacijo in razvoj vodnih sil se je že dovolilo $202,000,000. V tej vsoti je vštet začetni strošek za dela na Muscle Shoals, ki je sedaj postal ambicijozni načrt za razvoj vse Tennessee doline.

$328,000,000 se je odkazalo za narodno brambo—za gradnjo 32 vojnih ladij, za gradnje barak, razvoj zračnih pristanišč, gradnjo šestih mornariških bolnišnic itd.

Druge dovoljene vsote vključujejo gradnjo novih poštnih uradov, eksperimente z naseljevanjem nezaposlencev na malih farmah itd.

Skladi za javna dela pa so tudi na razpolago za države, okraje in občine, ki hočejo izvajati gradnje javne narave. V takih slučajih federalna vlada daruje 30 odstotkov stroškov in financira ostalo potom federalnega posojila. Države in mesta se niso tako odzvale, kakor se je pričakovalo, bodisi ker so v finančnih stiskah, ali radi birokratičnih zamud. Za take projekte se je dosedaj dovolilo le $140,000,000. Izmed največjih projektov te vrste je gradnja voznega tunela pod Hudsonom med New Yorkom in Weehawken, N. J., za kar federalna vlada potroši $37,000,000.

Federalna vlada je tudi izjavila, da je voljna dajati posojila privatnim družbam, ki hočejo zgraditi cenene stanovanj-

(Dalje na 4. strani)

NENAVADNI DAVKI

Vsakemu je znano, da se uprave mest in dežel ne morejo vzdrževati brez davkov, vendar ga menda ni človeka na svetu, ki bi rad in z veseljem davke plačeval. O kakšnem prostovoljnem plačevanju davkov skoro ni govora, vsaj kar se tiče direktnih davkov, zemljiških, dohodninskih itd. Vse druge izdatke povprečen človek lažje pozabi, kot plačane davke. Nekoliko lažje je plačevati indirektne davke, kot so na primer davki na tobak, na likerje in gasolin. Kupec teh predmetov plača tak davek indirektno, ker je vštet v ceni; dobi, kar zahteva, in pozabi, da je plačal pri kupnini tudi davek. Za direktno plačane davke človek navidezno nič ne dobi.

Zanimivo pa je, da imajo nekatere dežele vrsto davkov, ki prinašajo velike vsote in ki jih ljudje prostovoljno in z veseljem plačujejo. Ti davki so državne loterije. Španija, Francija, Nemčija, Avstrija, Jugoslavija, Canada in še nekatere druge države imajo loterije, ki jim prinašajo lepe dohodke.

Pri loterijah seveda vlečejo dobitki. Kdor dobi srečno številko, zadene dobitek v gotovini. Navadno je en glavni dobitek in več manjših. Glavni dobitek predstavlja navadno prav čedno vsoto, pa tudi manjših se nihče ne brani. Seveda, vsi obljubljeni dobitki znašajo skupno mnogo manj, kot prinese prodaja loterijskih listkov. Francoska narodna loterija je, na primer, v letošnjem avgustu prodala za 12 milijonov dolarjev loterijskih listkov, glavni dobitek pa je znašal komaj 300,000 dolarjev in manjši dobitki še znatno manj. Država je na ta način spravila nad 11 milijonov dolarjev dobička. Zanimivo je pri tem, da je ljudstvo protestiralo, ker so bili loterijski listki prehitro prodani, da niso mogli priti na vrsto vsi, ki bi bili radi stavili na srečo.

Mnogo srečk francoske in španske državne loterije so pokupili tudi Angleži, Američani in drugi. Na ta način so plačevali davek francoski odnosno španski republiki tudi inozemci, kar je nekaj nečuvenega. Angleško vlado je to tako jezilo, da je ustanovila svojo lastno loterijo, da denar doma ostane.

V Zedinjenih državah je vsaka loterija postavno prepovedana od leta 1890. Američani, ki verujejo v loterijsko srečo, plačujejo torej davke drugim državam. Mnogokrat nasedejo tudi sleparjem, ki prodajajo srečke loterij, ki jih sploh ni. Vsled tega ni izključeno, da bo kdaj tudi v Zedinjenih državah ustanovljena federalna loterija. Videti je, da druge davke je vedno težje kolektati.

TRDOŽIVOST ŽAB

V mestu Schenectady, N. Y., so delavci pri polaganju nekih cevi 10 čevljev pod zemsko površino našli v zemlji pet žab, ki so bile videti mrtve, dasi so bile drugače dobro ohranjene. Na soncu so izkopane žabe v par urah oživele ter so se začele razgledovati po okolici in skakati okoli. Zanimivo je, da je bil tisti prostor zasut z zemljo in peskom leta 1899, ko so zgradili na mestu tovarno, in površina je bila pokrita z močnim cementnim tlakom. Žabe so torej v tej zemski ječi prespale 34 let.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

V Ljubljani je v noči 17. novembra v 93. letu starosti umrl prvi ljubljanski slovenski župan Peter Grasselli. Pokojnik se je rodil 28. junija 1841 v Kranju kot sin Andreja Grassellija in Marije rojene Wallandove. Pravne študije je dovršil v Gradcu in se je leta 1865 poročil v Kranju z Marijo rojeno Krisperjevo, ki je že nekaj let med pokojnimi. Vse svoje življenjsko delo je Peter Grasselli posvetil razvoju Ljubljane in posebej še njeni osamosvojitvi. Pod šovinističnimi avstrijskimi vladami se je v družbi zaslužnih narodnjakov, kakor Bleiweisa, Poklukarja, Luke Svetca, Murnika, dr. Kersnika in drugih boril za nacionalne pravice Ljubljane in Slovencev. V dobi Taaffejeve vlade je priboril Ljubljani slovensko zastopstvo in leta 1893 je bil izvoljen za župana Ljubljane, kateri je ostal na čelu kot župan do leta 1895.

Ljubljana je poslala svojega prvega slovenskega župana in neustrašenega narodnega, kulturnega in gospodarskega delavca tudi v dunajski parlament. Več volilnih dob je bil tudi deželni poslanec, namestnik deželnega glavarja v kranjskem deželnem zboru in deželni odbornik. Peter Grasselli je bil tudi med ustanovitelji Ljubljanskega Sokola, Glasbene Matice in drugih kulturnih društev. Odlično se je udejstvoval tudi kot novinar, pisatelj in prevajalec.

Truplo pokojnega Petra Grassellija je bilo iz njegovega stanovanja na Mestnem trgu prenešeno na mrtvaški oder na magistratu, kamor so prihajale velike množice ljudstva, da se poslovijo od prvega slovenskega župana mesta Ljubljane. Veličasten pogreb se je vršil 18. novembra popoldne.

Izvoz hmelja v Ameriko ni bil tolik, kot se je v Jugoslaviji in drugod v Evropi pričakovalo po delni odpravi prohibicije, vendar je nekoliko pomagal k višjim cenam hmelja. Narodni ekonomi svarijo hmeljarje v Jugoslaviji, naj se ne zanašajo preveč na izvoz hmelja v Ameriko in naj vsled tega ne širijo preveč svojih hmeljskih nasadov. Amerika že danes prideluje mnogo hmelja in ga bo nedvomno v bližnji bodočnosti še več.

V Kranju je po kratki bolezni umrl splošno znani industrijec Edmund Kocbek. V Mariboru je umrl upokojeni sodni svetnik in bivši odvetnik dr. Anton Mulej.

Javna varnost na Dolenjskem je zadnje čase zelo ogrožena. Množe se umori, roparski napadi, tatvine in vlomi. Po Malijevem procesu je vso javnost razburil zverinski umor Ane Goršetove; kmalu nato je bil v Črnomlju napaden in oropan diurnist davčne uprave Stanko Polenčič. Par dni nato je bil blizu Novega mesta napaden krošnjar Pavel Živkovič iz vasi Dragoševiči. V noči ga je na cesti pobil na tla neznan človek in mu vzel 1700 gotovine.

Novo tekstilno tvornico na Trati pri Škofji Loki so pričeli graditi. Betonski temelji so postavljeni, sedaj pa dovažajo na teren pesek, apno in opeko, ki

(Dalje na 4. strani)

VSAK PO SVOJE

V Jugoslaviji so obhajali praznik osvobojenja 1. decembra, pri nas v Zedinjenih državah pa smo obhajali praznik povrnjene osebne svobode včeraj, 5. decembra. Tega dne smo poslali diktatorico prohibicijo v pregnanstvo. Naj jo vsako noč mora tlači tam, kjer je.

*

Imamo pa tudi v tej deželi nekaj neodrešenih bratov v Kansasu in nekaterih drugih državah, kjer hočejo še naprej gojiti prohibicijo domače prireje. Obmejni bratje v suhih državah bodo pač morali hoditi preko državnih mej k studencem žive vode. Sreča je, da ni treba nikakih prijav in nikakih potnih listov za prestop katerekoli državne meje v naši Uniji.

*

Amerika, ki je dolgih 13 let gagala v največji poplavi opojnih pijač prohibicijskega patenta, se bo z odpravo prohibicije zopet streznila. Američani so take narave, da hočejo imeti ravno tisto, kar je prepovedano. Kolikor toliko take trme je sicer v vsakem normalnem človeku, pri Američanih pa je ta lastnost še posebno razvita. Kdor pozna razmere, bo pritrdil, da smo tudi ameriški Slovenci tozadevno precej amerikanizirani.

*

Naj bo lepo ali grdo, resnica je, da je prohibicija požrla stotisoče, morda milijone dolarjev iz blagajn naših podpornih organizacij. To so večkrat poudarjali tajniki in vrhovni zdravniki naših organizacij, možje, ki najbolj jasno vidijo rak-rane bolniških in smrtninskih skladov. Posledice prohibicijskega zastrupljenja bomo nemara še dolgo občutili, kljub temu pa smemo biti veseli, da leži sedmeroglavi zmaj prohibicije poražen na tleh.

*

Moderni sveti Jurij, predsednik Roosevelt, ki je dal državljanom v roke orožje, da so uničili sedmeroglavo prohibicijsko pošast, nedvomno v zadovoljnem nasmehu kaže svoje bele zobe. Nas pa more to podkrepiti v upanju, da bo izpolnil tudi druge, volilcem dane obljube tako točno, kot je izpolnil obljubo glede odprave prohibicije. Da bi le ne bili razočarani!

*

Po deželi odmeva urnebesna propaganda za povrnitev k zlatemu standardu, za povrnitev k razmeram, kot so bile pred letom. Značilno je, da ta propaganda izvira iz milijonarskih krogov. Čas je, da enkrat tudi milijonarje čevlji žulijo, saj so dovolj dolgo žulili samo nas. Milijonarji se niso pritoževali, ko je narod stradal in ginil v brezdelju in pomanjkanju. Zdaj, ko se je veter obrnil proti njim, pa vpijejo kot grešne duše. Mi nimamo in nismo imeli zlatih zakladov, zato se nam radi istih ni treba vznemirjati. Naš zlati standard je v blagostanju vsega ljudstva, pa je radi nas lahko vse zlato zaklenjeno v federalnih blagajnah do konca sveta in še sedem let potem.

*

V državi Missouri morajo lovci nositi rdeče klobuke, da jih lovski tovariši ne zamenjajo za srne. Kam to pride, kam to gre; včasi so smeli nositi rdeče klobuke samo kardinali. Ta lovska določba vsekakor kaže, da ni pozabljena rečenica:

(Dalje na 4. strani)

Razsodbe gl. porotnega odbora J. S. K. J.

51-33

Pritožba Berthe Laurich, bivše članice društva Zvezda, št. 170, Chicago, Ill., vložena po članici Frances Lukanich od istega društva in v kateri je povedano, da je glavni tajnik izplačal $10.00 premalo za vrnjeni certifikat št. B-204. Pritožnica pove, da se na njeno zahtevo ni hotelo pojasniti, zakaj je bilo izplačano premalo.

Iz listin, ki jih je porotni odbor prejel iz glavnega urada, je vidno, da je bila zahteva pravilno in v smislu pravil izplačana in pritožnici je porotni odbor to natanko pojasnil. Pritožnica pa se ni zadovoljila s pojasnilom in je zahtevala razsodbe. Porotni odbor je razsodil soglasno, da se pritožnici ni zgodila krivica, ker ji je bilo glede tega pojasnjeno tudi že od strani glavnega tajnika.

Kar se pa tiče zadeve glede izplačila, je isto rešila 14. konvencija.

Anton Okolish, John Schutte, Valentin Orehek, Rose Svetich, John Žigman, porotniki JSKJ.

*

53-33

Priziv Rose Chernivetz, članice društva Arrowhead, št. 184, Ely, Minn. Tej članici je bila odklonjena bolniška podpora od 21. julija do 13. avgusta (vključno) 1933, češ, da je v času njene bolezni kršila pravila točko 344. Članica to zanika.

Na podlagi porotnemu odboru poslanih pričevanj je porotni odbor razsodil s štirimi glasovi proti enemu:

1.) Dokazi proti članici niso bili taki, iz katerih se bi moglo za gotovo videti, da je v resnici kršila pravila točko 344.

2.) Da se je članici zgodila krivica, ker ji je bila odklonjena bolniška podpora.

3.) Da se naj članici izplača bolniška podpora za dobo, za katero ji je bila odklonjena, kot zgoraj povedano.

Anton Okolish, John Schutte, Valentin Orehek, Rose Svetich, John Žigman, porotniki JSKJ.

*

61-33

Priziv Mary Lesjak, članice društva sv. Janeza Krstnika, št. 75, Meadow Lands, Pa. Članica se pritožuje, ker ji je bila odklonjena odškodnina za operacijo po vrhovnem zdravniku, do katere da je po pravilih upravičena. Operacija je bila izvršena dne 15. junija 1933.

Porotni odbor je zahteval in prejel od vrhovnega zdravnika potrebna pojasnila in ja ne podlagi teh in drugih predloženih listin soglasno razsodil:

1.) Članica ni upravičena do odškodnine, ker take vrste operacije, kot jo je imela ta članica na dan kot zgoraj povedano, ni navedene v pravilih naše Jednote.

2.) Članici se ni zgodila nikaka krivica, ker ji je bila odklonjena odškodnina za operacijo.

Anton Okolish, John Schutte, Valentin Orehek, Rose Svetich, John Žigman, porotniki JSKJ.

DOPISI

Cleveland, O.

Člane in članice društva "Ilirska vila," št. 173 JSKJ tem potom vljudno vabim, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje mesečne seje, ki se bo vršila v četrtek 7. decembra o polu osmih (7:30) zvečer v običajnih prostorih. Gotovo je vsakemu znano, kakšnega pomena je letna seja, zato je tudi dolžnost vsakega člana, da se iste udeleži, če mu je kaj za napredek društva in Jednote.

Za po seji bo pripravljenega nekoliko prigrizka, katerega bomo seveda tudi primerno zalili in s tem zaključili zadnjo sejo v tem letu. Za naše male, to je za tiste, ki so že člani mladinskega oddelka, in tiste, ki bodo šele postali, bo pa pripravljeno posebno veselje v obliki "ice creama," katerega jim obljublja kupiti naš društveni zapisnikar, sobrat A. J. Terbovec. Torej, bratje in sestre, ne pozabite pripeljati s seboj svojih otrok, ki so že člani ali pa da postanejo člani mladinskega oddelka J. S. K. Jednote. Na svidenje torej na večer 7. decembra v starem poslopju S. N. Doma!

K sklepu prosim vse člane našega društva, da ta mesec gotovo plačajo svoje asesmente do 25. decembra, da mi bo mogoče pravočasno odposlati denar na glavnega blagajnika. Bratski pozdrav!

Za društvo Ilirska vila, št. 173 JSKJ:

Frank Benigar, tajnik.

Chisholm, Minn.

Tem potom naznanjam vsem članicam društva "Danica," št. 150 JSKJ, da se bo glavna letna seja vršila v nedeljo 10. decembra in se bo pričela o polu dveh popoldne. Seja se bo vršila v Community Building. Članice so prošene, da se te seje udeležijo v polnem številu, ker na tej seji bomo volile društveni odbor za leto 1934 in razmotrivale bomo tudi društvena pravila. Upam, da bo seja obiskana stoprocentno. Sestrski pozdrav! — Za društvo št. 150 JSKJ:

Anna Mahne, tajnica.

Denver, Colo.

Približal se je čas, ko si društva napravljajo načrte za poslovanje v bodočem letu. Vsled tega tudi vabim članstvo društva sv. Jožefa, št. 21 JSKJ, da se polnoštevilno udeleži letne seje, ki se bo vršila v četrtek 14. decembra ob sedmi uri zvečer. Na dnevnem redu bodo volitve odbora za prihodnje leto. Apeliram na člane našega društva, da se udeležijo te važne seje in si izvolijo odbor, ki bo v resnici pripravljen delati za društvo in Jednoto, ne glede na prijateljstvo. Naše društvo je še precej dobro napredovalo na članstvu in v financi, kljub temu, da so časi še vedno bolj slabi. Na letni seji bomo skušali dati društvu podlago še za večji napredek v bodočem letu. Po seji bo za zborovalce pripravljeno nekoliko prigrizka in nekoliko californijskih kapljic, da se primerno zaključi zadnja seja v letu. Na svidenje 14. decembra! — Za društvo št. 21 JSKJ:

Steve Mauser, predsednik.

Canonsburg, Pa.

Članstvo društva "Bratska sloga," št. 149 JSKJ je vljudno vabljeno, da se udeleži prihodnje seje dne 10. decembra polnoštevilno. Znano je vsem, da se na decemberskih sejah voli društveni odbor za prihodnje leto in da se sklepa še o drugih važnih stvareh, tikajočih se društvenega delovanja. Zato je potrebno, da se te seje udeleži VSAK ČLAN. Na zadnji redni seji je bilo sklenjeno, da se prihodnja, to je decemberska seja, začne OB ENI URI popoldne. Člani so prošeni, da upoštevajo ta društveni sklep. Vsak naj skrbi, da bo v nedeljo 10. decembra ob eni uri popoldne v prostorih društva Postonjska jama.

Kot tajnik društva prosim, da vsak član poravna svoje obveznosti napram društvu najkasneje do 24. decembra, da mi bo mogoče poslati asesment PRAVOČASNO na glavnega blagajnika. Če le mogoče, naj plača vsak član svoj asesment na seji. Za mesec december plača vsak član odraslega oddelka 5 centov več asesmenta kot običajno; ta prispevek gre v društveno blagajno. To naj izvolijo upoštevati vsi člani, posebno pa tisti, ki pošiljajo svoje asesmente po otrocih ali pa po pošti.

Na zadnji redni seji je bilo sklenjeno, da društvo Bratska sloga, št. 149 JSKJ priredi plesno veselico 6. januarja, to je prvo soboto v novem letu. Društveni sklep določa, da mora vsak član našega društva plačati vstopnino za na veselico, pa če se iste udeleži ali ne. Kdor se veselice ne bo udeležil, mora plačati vstopnino pri tajniku. Vsak član naj izvoli to upoštevati. Že danes pa so vabljeni vsi člani in članice, da se veselice gotovo udeležijo. Igrala bo izvrstna godba in za tešilo problemov notranjih zadev bo poskrbel pripravljalni odbor. Bratski pozdrav! — Za društvo št. 149 JSKJ:

John Žigman, tajnik.

McKinley, Minn.

Vsak teden težko pričakujem Novo Dobo, glasilo naše organizacije, upajoč najti kak dopis iz naše naselbine. Pa se le malokdaj oglasi kdo. Tudi jaz ne bom preveč nadlegoval sobrata urednika, ki je itak sedaj kar zasut z dopisi iz raznih krajev. Novic posebnih od tukaj itak nimam poročati. Držimo se večinoma pri peči, kot je v tem letnem času v Minnesoti navada. Z delom se ne moremo posebno pohvaliti, ker dela se bolj po malem in je še vedno mnogo brezposelnih.

Na zadnji seji društva sv. Frančiška, št. 110 JSKJ, ki se je vršila 19. novembra, je bilo le malo število članov in članic navzočih. Vsled tega je bilo sklenjeno, da vsak član ali članica našega društva, ki se ne udeleži decemberske ali glavne letne seje, katera se bo vršila v nedeljo 17. decembra, bo kaznovan po pravilih. Kazen za tistega, ki se ne bo seje udeležil, dasi bi se lahko, bo sledeča: plačati bo moral 50 centov v društveno blagajno, ali pa bo za en mesec suspendiran. Izvzeti so samo bolniki in pa člani, ki morajo istočasno delati, da dela ne izgube. Vsakega drugega neudeleženca seje bo zadela ena izmed gori navedenih kazni, pa naj bo sin ali hčer predsednika ali tajnika ali kogarkoli. Noben izgovor ne bo pomagal, ako se pravilnim potom ne dokaže upravičenost istega. Vsi člani gotovo vedo, da se na letni seji pregledajo vse poslovalne knjige in se poravnajo različni stroški. Tudi tajnika je treba plačati ob letu. Torej, na svidenje 17. decembra ob desetih dopoldne v navadnih prostorih! — Za društvo št. 110 JSKJ:

John Yerasha, zapisnikar.

Ely, Minn.

Tem potom prijazno vabim članstvo društva sv. Cirila in Metoda, št. 1 JSKJ, da se gotovo udeleži prihodnje glavne ali letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 10. decembra. Seja se bo pričela ob dveh popoldne in se bo vršila v Community Center. Upoštevajmo nasvete našega glavnega tajnika in udeležimo se letne seje, ki je izmed vseh sej v letu najbolj važna. Kot znano, se na letni seji voli društveni odbor za prihodnje leto in delajo se razni važni zaključki za poslovanje v bodočnosti. — Za društvo št. 1 JSKJ:

Frank L. Kotzian, blagajnik.

Butte, Mont.

Tem potom pozivljam članstvo društva sv. Martina, št. 105 JSKJ, da se polnoštevilno udeleži prihodnje seje, ki se bo vršila 19. decembra. To bo zadnja seja v letu, na kateri se bo volil društveni odbor za leto 1934 in se bodo delali razni drugi ukrepi za poslovanje prihodnjega leta. Vse seje so važne, najbolj važna v letu pa je glavna seja, ki se vrši v decembru. Te seje bi se morali udeležiti vsi člani, tisti, ki so obiskavali seje tekom leta, in tisti, ki jih niso. Nekateri se zanimajo za društvo le takrat, kadar jih obišče nesreča, da imajo od Jednote kaj za dobiti; drugače društvo in svoje obveznosti napram društvu radi pozabijo. To pa ne bi smelo biti, kajti, ako nam je društvo dobro v bolezni, morali bi se zanimati zanj tudi ko smo zdravi.

Letna seja je posebne važnosti zaradi volitve odbora in zaradi drugih sklepov, ki jih društvo osvoji za poslovanje v prihodnjem letu. Pri volitvi odbornikov naj se ne gleda na prijateljstvo ali neprijateljstvo, ampak na zmožnosti kandidatov in njihovo resno voljo, da z veseljem delajo za društvo in Jednoto. Torej naj se člani udeležijo te važne seje 19. decembra polnoštevilno, da napravimo za bodočnost najboljše zaključke in da izvolimo odbor, ki bo v zadovoljstvo večini članstva. Bratski pozdrav! — Za društvo št. 105 JSKJ:

John Malerich, tajnik.

Verona, Pa.

Pozivljam člane in članice društva "Gorska vila," št. 175 JSKJ, da se polnoštevilno udeležijo letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 10. decembra. Za rešiti bo več važnih zadev, posebno še zato, ker seja v novembru se ni mogla vršiti, ker ni bilo dovolj članov navzočih. Kdor se ne bo udeležil seje dne 10. decembra, bo plačal en dolar v društveno blagajno, ali pa bo en mesec suspendiran, kot določajo pravila. Izvzeti so oddaljeni člani in članice in tisti, ki se nahajajo na bolniški listi. Slišal sem, da nekateri člani govorijo po privatnih hišah to in ono o društvenih uradnikih. Vsi tisti naj gotovo pridejo na glavno sejo in tam povedo in dokažejo, kar imajo za povedati. Na tej seji se bo volil društveni odbor za leto 1934 in članstvo ima priliko, da izvoli tak odbor, kateremu bodo vsi zaupali. Bratski pozdrav! — Za društvo št. 175 JSKJ:

Anton Kumarca, tajnik.

Blaine, O.

Članstvo društva "Napredni Slovenci," št. 155 JSKJ, je prošeno, da se polnoštevilno udeleži prihodnje društvene seje, ki se bo vršila v nedeljo 10. decembra. To bo zadnja seja v tem letu in izbrati bo treba društveni odbor za leto 1934. Brez navzočnosti članstva to ni mogoče. Bratski pozdrav! — Za društvo št. 155 JSKJ:

Paul Ilovar, tajnik.

Pittsburgh, Pa.

Člani društva sv. Jožefa, št. 12 JSKJ, so tem potom vabljeni, da se polnoštevilno udeleže glavne letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 10. decembra. Član našega društva, ki se te seje ne udeleži, plača 50 centov v društveno blagajno. Izvzeti so le bolni in oddaljeni člani. Bratski pozdrav! — Za društvo št. 12 JSKJ:

Frank Alič, tajnik.

Uniontown, Pa.

Članstvo društvo sv. Roka, št. 55 JSKJ tem potom obveščam, da se bo glavna ali letna seja našega društva vršila drugo nedeljo v decembru, to je 10. decembra. Seja se bo vršila v Hrvatski dvorani na Franklin St. v Uniontownu in se bo pričela točno ob dveh popoldne. Na tej seji bo treba izvoliti društveni odbor za leto 1934 in rešiti še več drugih važnih zadev. Zato prosim člane in članice, da se te seje polnoštevilno udeležijo.

Nadalje pozivljam tiste člane, ki kaj dolgujejo društvu in ki jih ni bilo na sejo tekom vsega leta, da bi se malo bolj zanimali za društvene zadeve. Tisti, ki dolgujejo na asesmentu že za en mesec ali več, naj to poravnajo, kajti Jednota nas ne more čakati in, če ne bomo pravočasno poslali našega asesmenta na Jednoto, bomo vsi suspendirani. To je vzrok, da moramo suspendirati člane, ki pravočasno ne plačajo svojih asesmentov. Vsi člani naj torej skrbijo, da bodo imeli svoje asesmente plačane ob pravem času. Kdor ne bo imel plačano ob določenem času, naj sam sebi pripiše, če bo suspendiran. Bratski pozdrav! — Za društvo št. 55 JSKJ:

Joseph Sintich, zapisnikar.

Euclid, O.

Članstvo društva "Napredek," št. 132 JSKJ vabim tem potom, da se polnoštevilno udeleži glavne letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 10. decembra v Slovenskem društvenem domu in se bo pričela ob devetih dopoldne. — Za društvo št. 132 JSKJ:

John Korenčič, tajnik.

Ely, Minn.

Člane društva sv. Cirila in Metoda, št. 1 JSKJ prosim, da se udeležijo glavne letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 10. decembra in se bo pričela ob eni uri popoldne. Na tej seji bo treba izvoliti društveni odbor za leto 1934. — Za društvo št. 1 JSKJ:

Joseph Kovach, tajnik.

Paul Smiths, N. Y.

Še en kratek dopis hočem napisati, predno odidem iz tukajšne Sibirije. Tukaj imamo mraz že od 23. oktobra. Zdaj je skoro vsak dan od 3 do 16 pod ničlo. To je vse eno malo preveč za ta letni čas.

Naše glasilo Nova Doba sem prejel točno vsak četrtek. Lista sem vedno težko čakal in sem ga tudi vselej do zadnje vrste prečital. Posebno so me zanimala društvena poročila in dopisi. Večkrat mislim, kaj bi bilo, če ne bi bil pri nobeni podporni organizaciji. Kam bi se obrnil, če bi zbolel! Morda k butlegarjem, katerim smo nosili naše težko prislužene dolarje! Tam bi ne bilo pomoči. Dokler je človek zdrav in vsaj nekaj zasluži, že nekako plača tiste prispevke za društvo, če pa zboli, mu pa društvo pomaga. In kolika pomoč je Jednota za osirotele o t r o k e, katerim umrje oče ali mati ali oba! Stariši pa tudi prav store, če vpišejo svoje otroke v našo dobro J. S. K. Jednoto, ker nesreča nikoli ne počiva. Poleg tega so za rast in napredek organizacije zelo potrebne mlade moči. In mi vendar hočemo, da naša Jednota raste in napreduje.

Pisal bi še več, pa imam slab papir, slabo pero in še mrzlo je v sobi. Zato naj za danes zadostuje. Bratski pozdrav!

Anton Cimperman,
član društva št. 149 JSKJ.

Ely, Minn.

Tem potom so pozvani vsi člani društva "Slovenec," št. 114 JSKJ ,da se udeležijo letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 17. decembra ob devetih dopoldne. Na omenjeni seji bo volitev društvenih odbornikov za leto 1934. Obenem bo izvoljen odbor treh članov, ki bo delal v zvezi z odbori drugih društev v zadevi otvoritve novega uradnega poslopja J. S. K. Jednote.

Dalje se bo na omenjeni seji uredilo vse potrebno glede plesne veselice, katero priredi naše društvo na večer 13. januarja v Washington avditoriju.

Mlajši člani društva in vsi drugi, ki se zanimajo, so pozvani, da se udeležijo razprave glede ustanovitve angleško poslujočega k l u b a društva. Eden članov je nasvetoval za ime "Notre Dame Club."

Z bratskim pozdravom,
J. J. Boldin,
tajnik društva št. 114 JSKJ.

Center, Pa.

Tem potom naznanjam članom in članicam društva št. 33 JSKJ, da je bilo na novemberski seji sklenjeno, da naše društvo priredi plesno veselico v soboto 30. decembra. Veselica se bo vršila v Slovenskem domu v Center, Pa., in se bo pričela ob 7. uri zvečer. Vsa bližnja društva in vsi rojaki in rojakinje tega okrožja so vabljeni na poset te veselice. Ob slični priliki pri drugih društvih, bomo skušali naklonjenost povrniti. Posebej pa so vabljeni člani in članice našega društva, da se te veselice gotovo udeležijo in skušajo nekoliko pomagati naši društveni blagajni, drugače bomo primorani plačati društveno naklado za pokritje društvenih stroškov. Imeli smo par sto dolarjev na banki, pa nam jih je Hooverjeva prosperiteta požrla.

Pri tej priliki tudi opozarjam članstvo društva št. 33 JSKJ, da se bo 18. decembra vršila naša glavna ali letna seja. Prosim člane in članice, da se te seje polnoštevilno udeleže. Za izvoliti imamo društveni odbor za leto 1934 in rešiti še več drugih važnih zadev. V naši naselbini Center je bilo že nekaj časa vse nekako mrtvo in žalostno in društveni napredek je bil čisto ustavljen. Tega je bila seveda kriva brezposelnost. Delavske razmere so se zdaj nekoliko izboljšale, zato prosim vse člane in članice, da gremo na delo in pridobimo vsaki vsaj enega novega člana v odrasli ali mladinski oddelek kot za božično darilo naši dični J. S. K. Jednoti. Pa na svidenje 18. in 30. decembra! Bratski pozdrav!

Za društvo št. 33 JSKJ:

Anton Eržen, predsednik.

Pittsburgh, Pa.

Tem potom naznanjam članicam društva Marije Vnebovzete, št. 182 JSKJ, da se bo naša glavna ali letna seja vršila 13. decembra o polu osmih (7:30) zvečer. Seja se bo vršila na domu s o s e s t r e predsednice na 5207 Carnegie Ave. Na tej seji bo treba izvoliti društveni odbor za leto 1934. Vse članice so prošene, da se te važne seje, ki se vrši le enkrat v letu, gotovo udeleže. Sestrski pozdrav!

Za društvo št. 182 JSKJ:

Mary Čadonič, tajnica.

Duluth, Minn.

Tem potom pozivljam člane in članice društva "North Star," št. 197 JSKJ, da se polnoštevilno udeležijo glavne ali letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 10. decembra in se bo pričela o polu dveh (1:30) popoldne. Seja se bo vršila v Foresters Hall na 4th Ave. in 1st St., kot običajno. Na tej seji bo treba izvoliti društvene uradnike za leto 1934.

Pri tej priliki tudi opominjam tiste člane, ki kaj dolgujejo društvu, da poravnajo to v mesecu decembru, da bo mogoče knjige zaključiti in potrditi 31. decembra. Nekateri člani, ki delajo, so tako čudni, da ne plačajo pravočasno, ampak se izgovarjajo, da bodo drugi mesec. Toda, bratje, tako odlašanje povzroča dosti sitnosti. Blagajnik mora o pravem času poslati asesment na glavnega blagajnika.

Glede dela se ne moremo dosti pohvaliti, ker je menda tukaj tako kot drugod. Listi mnogo pišejo o delu in izboljšanju, videti pa ni dosti. Bratski pozdrav!

Za društvo št. 197 JSKJ:
Frank Lovshin, predsednik.

Leadville, Colo.

Članstvo društva sv. Jurija, št. 111 JSKJ obveščam, da je bilo na seji dne 15. novembra sklenjeno, da se mora vsak član našega društva udeležiti letne seje, ki se bo vršila v petek 15. decembra. Član našega društva, ki se ne bo udeležil te seje, bo plačal 50 centov v društveno blagajno. Izvzeti so le bolniki in tisti, ki morajo istočasno delati.

Priporočam članom, katerim je le mogoče, da plačajo svoje asesmente v dvorani; jaz bom v dvorani že o polu sedmih. Dalje priporočam, da pride na sejo kar največ mogoče članic, ki so zavarovane za bolniško podporo, da bo mogoče izvoliti žensko obiskovalko za obiskanje bolnih članic. To je potrebno, da se ne pripeti, kakor se je pripetilo pred leti, ko je bila bolna žena društvenega odbornika in je isti odpravil bolniškega obiskovalca, češ, da je bolnici že postavil obiskovalko; dotična bolniška obiskovalka pa niti ni bila zavarovana za bolniško podporo. Iz tega se vidi, kako si kdo tolmači pravila.

Torej, bratje in sestre, pridite v petek 15. decembra na sejo in si za leto 1934 izvolite odbor, ki bo ugajal vsaj večini! Bratski pozdrav!

Za društvo št. 111 JSKJ:

Mark Russ, tajnik.

Chisholm, Minn.

"Slovenec sem, tako je mati djala . . ." To so besede, ki so tako velikega p o m e n a, tako vzvišene, a tako malo upoštevane. Premehki smo, prepopustljivi, pozabimo ali pa ne upoštevamo, kaj nam je mati dala kot detetu z lepo in sladko slovensko govorico in pesmico. Ko se je eden ali drugi izmed nas podajal iz rodne zemlje v neznano tujino, je bila zopet mati, ki je prosila: "Ne pozabi me, piši, kako se ti bo godilo v tujini . . ." Mnogo jih je bilo in jih je še, ki so pozabili na rodno mater in na njene prošnje. Morda imajo dobro voljo, da bi se včasi pismeno pogovorili z drago materjo, pa prijetna vesela družba in cela stvar se odloži, češ, bom pa jutri. To jutri pa se včasi raztegne v mesece in leta.

Mati je hrepeneče pričakovala poročila od svojega otroka, toda morda jo je prej smrt pobrala, kot je to dočakala. Marsikateri bi potem rad poravnal, kar je zamudil, toda je prepozno. Zavest, da ni storil prav, ga vznemirja, in da bi pozabil, gre v družbo, kjer daje za pijačo. Družba je kmalu razigrana in oglasi se pesem: "Slovenec sem, tako je mati djala . . ." Lepa in pomenljiva je ta pesem, toda ne smela bi veljati samo v veseli družbi, pri pijači.

Mnogo pravilnejše bi bilo, da bi se kot Slovenec udejstvoval tudi v naši slovenski kulturi, dramatiki, petju in telovadbi. Tudi pri nas je to mogoče. Kje in kako?

Tu med nami že deset let obstoji društvo "Slovenski Sokol." Mnogo naše mladine je že bilo v naših redovih, ki se je pokazala kot cvet naroda pri raznih nastopih, kar nam je bilo v čast med nami samimi in med drugorodci. Danes prihaja "Slovenski Sokol" pred naše občinstvo z obširnejšim programom. V bližnji bodočnosti namerava organizirati dramski odsek. Torej, slovenski mladeniči, pridite pod okrilje "Slovenskega Sokola!" Ne sramujte se biti Slovenci, Jugoslovani in Slovani! Jugoslovani so že [dali] Ameriki velike može in mnogo pripomogli k njenemu razvoju. Na St. Paul vseučilišču deluje mož Slovenec, profesor čebelarstva, kateri ima velike zasluge za razvoj čebelarstva v Ameriki. Vprašajte ga in povedal vam bo, da bodimo ponosni, da smo Slovenci. To je profesor Rev. J. Jager. Ako se mnogo izkušeni mož strokovnjak ne sramuje slovenskega rodu in jezika, zakaj bi se tega sramovali mi mladiči! Drugi [genij] našega časa, na katerega je Amerika lahko ponosna, je po rodu Hrvat, namreč Nikola [Tesla]. On se lahko meri z velikim Edisonom. Ako bi on ne bil iznašel takozvani "induction motor," bi obrat marsikatere ameriške tovarne ne bil v tako velikem razmahu kot je. On je tudi sodeloval pri mnogih Edisonovih iznajdbah.

Tretji veliki Jugoslovan, po rodu Srb, je Mihael Pupin. Priznana in ceni ga vsa Amerika, dasi je bil rojen onstran Atlantika in je prišel v to deželo kot siromašen mlad fantič. Ako bi danes ne bilo njega, bi se danes [morda] še ne mogli telefonično pogovarjati s kontinenta na kontinent. Ti možje so ponosni

(Dalje na 3. strani)

DOPISI

(Nadaljevanje iz 2. strani)

je jugoslovansko pokolenje ubijo jezik svojih mater. temu se v Ameriki mnopiše o njih in zagotovljeno je častno mesto v ameriški etovni zgodovini. In v zgoni bo tudi zapisano, da so Jugoslovani.

nilo je nekako štiri leta, ar je v Chisholmu zaspala nska dramatika. Tega se seveda depresija. Morda nekaj kriva, toda jaz vidim, je velik vzrok tej zaspanonaša nalezljiva mehkužnost nezanimanje. Dovolj časa spali spanje pravičnega, je, da se zopet vzdramimo. anji igralci in igralke, ali še kaj korajže? Ali imav srcu kaj veselja za slosko besedo in slovensko

oliko lepih iger se je svoo že vprizorilo v tej nai, koliko veselih ur je užiovensko občinstvo pri teh tavah! Danes pa je tiho, da je tisti živahni in veseli nski rod izumrl. Jaz vem, e ni umrl, ampak samo spi. em vas, rojaki, in upam, oj klic ne bo glas vpijoče puščavi. Naj odjekne odod vseh strani, kjer še bijeovenska srca, in naj se ta izkaže vsaj z eno igro v ezoni! Zglasite se pri podemu ali pa pri J. J. Stern, ako vas je volja, začnitakoj. Vsak in vsaka, ki se asi, bo s tem pokazal ozipokazala, da mu ali da ji žilah teče slovenska kri, v prsih utriplje slovensko — Pozdrav!

Frank Tekautz.

Kemmerer, Wyo.

lani in članice društva Danica, št. 28 JSKJ so vabljeni, da se gotovo žijo prihodnje seje, ki se šila v nedeljo 17. decemob deseti uri dopoldne v ni sobrata F. Rosensteina. zadnja seja v letu, na bo treba izvoliti društveodbor za leto 1934 in rešiti drugih važnih zadev v društva in Jednote. Kazni udeležitev ne bomo naklaer s kaznimi se ne da donapredek pri društvu. Vsak bi moral upoštevati pravise zanimati za društvene notine probleme s posečadruštvenih sej. Potem bi več solidarnosti med člani. Prosim torej člane in društva Marija Danica, 28 JSKJ, da ta poziv upoo in se polnoštevilno udenaše letne seje v nedeljo decembra ob deseti uri done. Bratski pozdrav! društvo št. 28 JSKJ:

Frank Krusich, tajnik.

Homer City, Pa.

em potom naznanjam članstva sv. Frančiška, št. JSKJ sklep novemberske namreč, da se morajo prinje letne seje, ki se bo vrši10. decembra, udeležiti vsi in članice. Ta seja bo učila poslovno leto 1933 in ji se bo izvolil društveni or za leto 1934. Naj se ne varjajo člani, ki čez leto niposečali sej, češ, če je vse minilo brez nas, bo še medecembra. Društvo šteje lepo število članov, dasi nam je precej pobrala depresija, a na sejo pride le po sedem sem članov, tako, da je kosklepčna. Mesece in leta kateri društvo kar nekako pobijo, toda ko pride bolezen, se spomnijo. Društvo bi nam moralo biti vedno dobro, ne pa o takrat, kadar potrebujenjegove pomoči.

Vsi člani našega društva so potom pozvani, da se gotoudeležijo letne seje dne 10. embra in si izvolijo odbor, ki vsem po volji. Članstvo naj upošteva, da obstoji sklep, da član ali članica, ki se prihodnje seje ne udeleži, plača $1.00 v društveno blagajno. Izvzeti so le bolniki in pri zakoncih oprosti mož ženo, ali pa obratno.

Pozdrav vsem glavnim odbornikom in vsemu članstvu J. S. K. Jednote!

Za društvo št. 122 JSKJ:
Frank Farenchak, tajnik.

Export, Pa.

Pozivljam člane in članice društva sv. Alojzija, št. 57 JSKJ, da se polnoštevilno udeležijo letne seje, ki se bo vršila 10. decembra v navadnih prostorih. Vsem je znano, da se bo na tej seji volil društveni odbor za leto 1934. Dolžnost vsakega člana in članice je, da pride vsaj enkrat na leto na sejo. Decemberska seja je najbolj važna, zato je priporočljivo, da se člani vsaj te važne seje udeležijo polnoštevilno, da ne bodo potem imeli povoda za proteste, češ, da se to ali ono ni pravilno ukrenilo. — Jaz bom v zborovalni dvorani že o polu dveh popoldne, da bo vsak član lahko plačal svoj asesment pred sejo.

K sklepu želim vsemu članstvu JSKJ vesele božične praznike in več sreče ter boljših časov v letu 1934. Bratski pozdrav! Za društvo št. 57 JSKJ:
August Stipetich, tajnik.

Uniontown, Pa.

Prosim člane in članice društva sv. Roka, št. 55 JSKJ, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje mesečne in letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 10. decembra popoldne, in sicer ob navadni uri in v navadnih prostorih. Izvoliti bo treba društveni odbor za leto 1934 in urediti še več drugih važnih zadev. Zato je potrebno, da se udeležijo te važne seje vsi člani.

Nerad opominjam, vendar moram opomniti tiste člane, katerim je že več mesecev preteklo od zadnjega plačila asesmentov, naj se spomnijo svoje dolžnosti. Leto se približuje koncu in prizadeti člani naj skrbe, da v mesecu decembru 1933 poravnajo svoje obveznosti napram društvu. Člani, ki so postali brezbrižni in pozabljivi napram društvu, naj ne pozabijo, da je društvo vredno vse lojalnosti od strani članov, ker je pripravljeno pomagati vsakemu članu, če ga zadene nesreča. Vsi imamo v smislu pravil enake pravice in enake dolžnosti. Ne kritizirajmo društva in ne škodujmo mu na ugledu, ampak bodimo dobri in pošteni člani društva. Ako sedanji društveni odbor ni vsem po volji, zato ni treba kritizirati društva. Na seji 10. decembra bodo volitve in članstvo naj bi si izvolilo odbor, ki bo vsem po volji.

Člani, ki kaj dolgujejo na asesmentih, naj skušajo to poravnati pred koncem leta, da ne bo ob koncu leta treba pisati in poročati članstvu, koliko so dolžni društvu. Prizadeti naj, če le mogoče, poravnajo, ali pa naj se opravičijo na seji.

K sklepu še enkrat pozivljam članstvo, da se polnoštevilno udeleži letne seje 10. decembra; član, ki se te seje ne udeleži, bo kaznovan po pravilih. Bratski pozdrav!

Za društvo št. 55 JSKJ
Frank Golcher, tajnik.

Ely, Minn.

Članom in članicam društva sv. Srca Jezusovega, št. 2 JSKJ naznanjam, da bomo imeli glavno ali letno sejo v nedeljo 10. decembra ob 7. uri zvečer. Tajnik bo v dvorani že eno uro pred sejo, da bodo lahko plačali svoje asesmente pred sejo vsi člani, ki bodo hoteli. Vsakega člana veže dolžnost, da se udeleži te važne seje. Pa tudi članice so prošene, da se seje v kolikor mogoče velikem številu udeležijo.

Mnogim članom bo ta mesec poteklo, kar so si bili izposodili od Jednote za plačevanje asesmenta. Vse tiste opozarjam, da se pravočasno zglasijo pri tajniku, če si želijo za asesment še v nadalje izposoditi od Jednote. S tem seveda ni rečeno, da si morajo še n a p r e j izposoditi. Kdor lahko plača asesment sam, je boljše, da si ne izposojuje, ker od izposojene vsote se mu računa obresti po 6 procentov.

Delavske razmere so se nekoliko izboljšale, dasi so seveda še daleč od normalnosti. Vse eno apeliram na stariše, da dajo vpisati svoje otroke v mladinski oddelek JSKJ, predno jih dajo v kakšne zavarovalne družbe. Tu bodo plačevali nižje prispevke in v slučaju smrti več dobijo. Poleg tega bi morali pa tudi v prvi vrsti gledati za napredek naše Jednote. Močan mladinski oddelek je najboljša podlaga za njen obstanek in napredek. Vsak naj gleda, da bo najprej vpisal svoje otroke v našo lastno JSKJ, in šele potem, ako zmore, še v kako zavarovalno družbo. To bo v korist njemu samemu in vsemu članstvu JSKJ.

Pozdrav vsemu članstvu J. S. K. Jednote!

Za društvo št. 2 JSKJ:
Louis Perushek, tajnik.

Cle Elum, Wash.

Društvo "Sloga ljubezni," št. 167 JSKJ je na seji, ki se je vršila 18. novembra, razmotrivalo v zadevi tožbe med Tavžljem in Jednoto. In bi rado izvedelo, kdo je plačal sodnijske stroške. Nadalje so pozvani vsi društveni člani, da se gotovo udeleže prihodnje seje, da bomo mogli izvoliti društveni odbor za prihodnje leto.

Za društvo št. 167 JSKJ:
Raymond Kladnik, predsednik; Leo Lemshek, tajnik; Johanna Bogataj, blagajničarka.

Oregon City, Ore.

Člane in članice društva sv. Jožefa, št. 76 JSKJ pozivljam, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila tretjo nedeljo v mesecu, to je 17. decembra. Seja se bo vršila v navadnih prostorih in se bo pričela ob dveh popoldne. To bo glavna ali letna seja, na kateri bo treba izvoliti društveni odbor za leto 1934 in obenem rešiti še več drugih važnih zadev. Komur je blagor in napredek društva in Jednote pri srcu, se bo gotovo udeležil te važne seje. Člani naj po svoji previdnosti izvolijo odbor za prihodnje leto, istotako tudi zborovalno dvorano, da ne bo potem kakšnega prerekanja in raznih izgovorov za neudeležitev pri sejah. Bratski pozdrav!

Za društvo št. 76 JSKJ:
Joseph Kestnar, tajnik.

Soudan, Minn.

Tem potom uradno naznanjam vsem članom društva sv. Barbare, št. 5 JSKJ, posebno pa še onim, ki se niso udeležili novemberske seje, da bo datum za prihodnjo sejo za en dan izpremenjen. Seja, ki bi se imela vršiti 23. decembra, se bo vršila en dan poprej, namreč v PETEK 22. decembra. Ta sprememba je napravljena zaradi božičnih praznikov. Na seji 22. decembra bo treba izvoliti društveni odbor za leto 1934, vsled tega opozarjam članstvo, da se iste udeleži stoprocentno. Član, ki se ne udeleži te važne letne seje, plača $1.00 v društveno blagajno. Izvzeti so samo bolniki in tisti, katere zadržijo jako važna dela. Torej, še enkrat, ne pozabite, da se naša letna seja vrši v petek pred božičem, to je 22. decembra, in da se prične točno ob sedmi uri zvečer.

Ker se nahajamo ravno v času voščil, voščim vsem članom društva sv. Barbare in sploh vsem sobratom in sosestram pod okriljem J. S. K. Jednote zdrave, vesele in zadovoljne božične praznike. (Posebej naj velja to voščilo sobratu uredniku. Obenem mu priporočam, naj skrbi, da najde tisto izgubljeno kuhalnico, kajti, ako jo najde kdo drugi, zna jih Tone dobiti s kuhalnico po zadnji plati. In v takem slučaju najboljša voščila nič ne zaležejo.) Pozdrav vsemu članstvu!

Za društvo št. 5 JSKJ:
John Dragovan, tajnik.

Republic, Pa.

Člane društva "Vsi za enega, eden za vse," št. 171 JSKJ, pozivam tem potom, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v nedeljo 17. decembra v navadnih prostorih. Seja se bo pričela ob eni uri popoldne. Ta seja bo letna, to je zadnja v tem letu. Izvoliti bo treba društveni odbor za leto 1934 in sprejeti gotove zaključke z ozirom na bodoče društveno poslovanje. Iz tega vzroka je potrebno, da je na tej važni seji navzoče vse članstvo. Na svidenje torej 17. decembra!

Za društvo št. 171 JSKJ:
Tomo Simrak, tajnik.

Chicago, Ill.

Dolžnost me veže, da se v imenu društva "Zvezda," št. 170 JSKJ na tem mestu javno zahvalim vsem tistim, ki so se udeležili naše veselice 11. novembra. Najlepša hvala naj bo izrečena sobratom in sosestram kakor tudi vsem drugim prijateljem Zvezde v Chicagu, Waukeganu, Aurori in drugih okoliških naselbinah za številno udeležbo. Hvala naj bo izrečena tudi vsem članicam, ki so kaj pomagale, bodisi z darili, z delom ali na kakršenkoli način, da je naša prireditev še precej povoljno izpadla. Kljub temu, da se Miss Depresija še ni poslovila, smo se vse eno prav izvrstno zabavali do ranega jutra.

Tem potom tudi naznanjam članicam našega društva sklep novemberske seje, ki določa, da se mora vsaka članica udeležiti letne seje, ki se bo vršila 27. decembra ob sedmi uri zvečer v navadnih prostorih. Seja bo zelo važna, ker bo treba izvoliti društveni odbor za leto 1934 in rešiti več drugih zadev, ki so važne za korist društva in Jednote. Zelo priporočljivo bi bilo, da bi na prihodnji seji vsaka članica predlagala po eno novo kandidatinjo, bodisi za odrasli ali za mladinski oddelek. To bi bilo najlepše božično darilo naši Jednoti. Največ koristi pa ima tisti, ki pristopi k Jednoti, ker nihče ne ve, kje in kdaj ga lahko bolezen ali nesreča zadene. Vse tiste članice, ki kaj dolgujejo na asesmentu, so prošene, da gotovo poravnajo do prihodnje seje. Nadzorni odbor, kakor tudi novoizvoljeni odbor za leto 1934 hoče imeti knjige čiste. Vsaka članica naj stori svojo dolžnost in poravna morebitni zaostali dolg, kakor tudi Jednota točno plača svoje obveznosti vsem, ki so do tega upravičeni po pravilih. Prosim, da vsaka članica našega društva prečita to naznanilo in poziv in se po istem ravna. Pozdrav vsemu članstvu!

Za društvo št. 170 JSKJ:
Agnes Jurečič, tajnica.

Indianapolis, Ind.

Nesreča nikoli ne počiva in najrajši zadene tistega, ki se je najmanj nadeja. Kdor upošteva to staro pravilo, se vedno pravočasno zavaruje pri dobri podporni organizaciji, ki mu priskoči na pomoč v slučaju nesreče. Zgodi se včasi, da pomanjkanje prisili človeka, da pusti organizacijo in potem pride nesreča. Tak slučaj se je nedavno pripetil pri našem društvu Sloga, št. 166 JSKJ. Član je bil suspendiran komaj par tednov, ko je padel tako nesrečno, da si je roko zlomil. Ker pa je bil suspendiran na svojo željo, mora posledice pač sam sebi pripisati; društvo Sloga je založilo še za vsakega člana, ki se je zglasil na seji ali pa pri upravnem odboru. Po tej poti misli iti tudi za naprej, dokler se razmere ne izboljšajo.

Tem potom sporočam članom društva Sloga, št. 166 JSKJ, da se bo naša glavna letna seja vršila v nedeljo 17. decembra. Ta seja je velikega pomena, ker na isti se izvoli društveni odbor za prihodnje leto in se osvojijo društveni sklepi in določbe, po katerih društvo posluje v prihodnjem letu. Torej so vabljeni na sejo 17. decembra vsi člani in članice našega društva; kdor se ne udeleži, plača $1.00 v društveno blagajno. Izvzeti so le bolniki in kuharice. Bratski pozdrav!

Za društvo št. 166 JSKJ:
Luka Česnik, predsednik.

Kemmerer, Wyo.

Tem potom hočem nekoliko bolj natančno poročati o nezgodi in smrti pokojnega sobrata Johna Krumpačnika, člana društva št. 28 JSKJ. Pokojnik je vzel od JSKJ odpravnino in se je namenil podati v stari kraj. Potoval je na tvrdko Leo Zakrajšek v New Yorku in je tudi dospel v dotični urad pravočasno. Med potom pa se mu je omračil um in je bil že ves zmešan, ko je prišel v urad omenjene potniške tvrdke. Na parnik ga niso mogli spraviti. Neki večer se jim je izgubil iz stanovanja in je šel v mesto in vsa poizvedovanja za njim so bila zaman. Še isti večer, to je 14. oktobra, med 8. in 9. uro zvečer pa ga je našel sprevodnik pocestne železnice težko ranjenega na Williamsburg mostu. Tekom prevoza v bolnišnico je izdihnil. Kako je prišel na omenjeni most in na kak način je ponesrečil, ni znano. Pokopan je bil cerkveno na katoliško pokopališče. Za ureditev pogreba se je največ potrudil Mr. Leo Zakrajšek v New Yorku, zakar zasluži vse priznanje. Pokojnemu sobratu Krumpačniku pa naj bo lahka ameriška gruda.

Frank Krusich,
tajnik društva št. 28 JSKJ.

Indianapolis, Ind.

Tem potom vljudno vabim članstvo društva sv. Jožefa, št. 45 JSKJ, da se polnoštevilno udeleži glavne letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 10. decembra v stari šoli. Asesment se bo začel pobirati že o polu ene ure (12:30), točno ob eni uri popoldne pa se prične seja. Na tej seji bo treba izvoliti društveni odbor za leto 1934 in ukrepati o drugih važnih zadevah. Tako, na primer, se bomo morali pogovoriti glede poslave 30-letnice, ki jo bo obhajalo naše društvo v januarju.

Torej, člani društva št. 45 JSKJ, udeležite se seje 10. decembra polnoštevilno. Na novemberski seji je bilo sklenjeno, da član našega društva, ki se ne udeleži glavne letne seje, plača $1.00 v društveno blagajno. Izvzeti so le bolniki in oddaljeni člani. Na svidenje 10. decembra!

K sklepu želim vesele božične praznike in srečno novo leto vsem glavnim odbornikom in vsemu članstvu J. S. K. Jednote. Bratski pozdrav!

Za društvo št. 45 JSKJ:
Anton Ule, tajnik.

East Palestine, O.

Tem potom pozivljam vse člane in članice društva sv. Jožefa, št. 41 JSKJ, da se polnoštevilno udeležijo letne seje, ki se bo vršila 10. decembra ob dveh popoldne v navadnih prostorih. Za ukrepati bomo imeli glede več važnih zadev in izvoliti bo treba društveni odbor za leto 1934. Pozdrav vsemu članstvu JSKJ!

Za društvo št. 41 JSKJ:
Valentin Dagarin, tajnik.

Cleveland, O.

Društvo sv. Janeza Krstnika, št. 37 JSKJ je na svoji seji dne 19. oktobra sklenilo, da se povabi vse člane na glavno letno sejo potom glasila. Letna seja se bo vršila v nedeljo 17. decembra v S. N. Domu na St. Clair Ave. in se bo pričela ob osmi uri zjutraj. Dolžnost vsakega člana je, da se te seje udeleži, ker na tej seji se bo volil društveni odbor za leto 1934. Obenem se bodo na tej seji sestavljala društvena pravila za prihodnje leto, po katerih se bodo morali ravnati društveni odborniki in člani. Dalje se bo tudi ukrepalo, da-li se v letu 1934 priredi veselica ali ne. Iz teh vzrokov je važno, da so navzoči vsi člani. Bratski pozdrav! Za društvo št. 37 JSKJ·

Joseph Rudolf, tajnik.

Central City, Pa.

Članom in članicam društva "Veseli Slovenci," št. 198 JSKJ naznanjam, da je bilo na zadnji seji sklenjeno, da se pozove vse člane in članice našega društva, da se udeležijo glavne ali letne seje, ki se bo vršila drugo nedeljo v mesecu, to je 10. decembra. Člani naj upoštevajo, da se seja ne bo vršila tretjo, ampak DRUGO nedeljo v mesecu, to je 10. decembra; vršila se bo v navadnih prostorih in se bo pričela ob eni uri popoldne. Na tej seji se bo vršila volitev društvenih odbornikov za leto 1934, obenem pa bo treba rešiti še več drugih važnih zadev. Vsi dobri člani in članice našega društva so torej prošeni, da se gotovo udeležijo te važne seje. Sestrski pozdrav!

Za društvo št. 198 JSKJ:
Frances Bratina, blagajničarka.

Chicago, Ill.

Pozivljam člane društva Zvon, št. 70 JSKJ, da se gotovo udeležijo decemberske seje, ki bo zadnja v tem letu. Na omenjeni seji se bo vršila volitev društvenega odbora za leto 1934. Vsak član, ki se kaj zanima za društvo, se bo gotovo udeležil prihodnje seje. Na zadnji seji je bilo sklenjeno, da vsak član plača 50 centov v društveno blagajno, če se letne seje ne udeleži in nima zato tehtnega vzroka. Prosim tudi, da vsak član plača svoj asesment najkasneje do 25. decembra, ker jaz hočem oddati natančen in čist račun novemu odboru. Kakor so oddaljali prejšnji tajniki čiste račune svojim naslednikom, tako hočem oziroma moram jaz oddati natančen račun. Vsak član, ki ne bo plačal svojega asesmenta do 25. decembra, bo suspendiran, kot določajo pravila. Vsak naj skrbi, da bo imel do 25. v mesecu vse poravnano pri društvu. To bo v korist njemu, kakor tudi društvu in Jednoti. Bratski pozdrav!

Za društvo št. 70 JSKJ:
Andrew Bavetz, tajnik.

Ironton, Minn.

Pozivljam člane društva sv. Alojzija, št. 123 JSKJ, da se udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v nedeljo 17. decembra. Seja se bo vršila pri tajniku, kot dosedaj, in se bo pričela o polu dveh (1:30) popoldne. To bo letna seja in je potrebno, da so vsi člani navzoči. Člani naj pomnijo, da se bo seja začela o polu dveh popoldne. Sicer se ne gleda, da-li bi bila seja dopoldne ali če je popoldne, kajti imamo vsi dosti časa, ker se skoro nič ne dela. Kljub temu člani ne prihajajo na mesečne seje. Če bi prišlo kaj važnega iz glavnega urada, morali bi sklicati izredno sejo. Zato je toliko bolj potrebno, da se člani polnoštevilno udeležijo letne seje 17. decembra in si izberejo društveni odbor za leto 1934. Bratski pozdrav!

Za društvo št. 123 JSKJ:
Marko Vukelich, tajnik.

Girard, O.

Tem potom pozivljam člane društva sv. Antona, št. 108, JSKJ, da se udeležijo glavne seje, ki se bo vršila v nedeljo 17. decembra. Seja se bo vršila v spodnjih prostorih S. N. D. in se bo pričela ob dveh popoldne. To bo glavna seja in zadnja v tem letu, na kateri bo treba izvoliti društveni odbor za leto 1934. Poleg jednotinih pravil ima društvo tudi svoja društvena pravila, katera se sestavljajo ali izpreminjajo na letnih sejah. Vsakega člana je dolžnost, da se udeleži letne seje, ker je najbolj važna izmed vseh sej v letu. Od dobrih zaključkov na letni seji je v veliki meri odvisen napredek društva v bodočem letu. Torej, vsi na sejo v nedeljo 17. decembra!

Po seji bo zborovalcem na razpolago okusen prigrizek s primerno primako, da bomo veseli in v prijateljskem razpoloženju zaključili društveno poslovanje tega leta. Bratski pozdrav in na svidenje!

Za društvo št. 108 JSKJ:
Karl Rogel, tajnik.

Indianapolis, Ind.

Nova Doba, glasilo JSKJ, je nepristranski list, zato nam je priljubljen, kakor nam je priljubljena organizacija, katero zastopa. Spoštujemo vse slovenske podporne organizacije, toda izmed vsem mi je najbolj pri srcu naša J. S. K. Jednota. Kolikor smo organizirani, toliko smo močni. Kolikor članov in članic je v vrstah naše organizacije, toliko sobratov in sosester imam.

Dragi sobratje in sosestre, leto 1933 gre proti koncu in z njim tudi kampanja za pridobivanje novih članov. Upam pa, da bo naš glavni odbor to kampanjo podaljšal vsaj še za tri mesece, člani pa podvojili svoje agitacijsko delo. Res delo ni lahko, je pa častno in koristno. Ni tako lahko, kot se je pred tedni izrazil neki samozavestnik pri neki drugi organizaciji, češ, malo pelina v žep, pa kapo na stran, pa tečejo za nami. Mi nimamo nikakih grofovskih zapovedi, pač pa imamo nepristranost, ki gotovo spada med najlepše lastnosti naše J. S. K. Jednote.

Kar se tiče sloveče Hooverjeve prosperitete, ki je dremala za vogalom cela štiri leta, se mi zdi, da jo huda mrzlica trese. Z glavo buta z vso silo ob vogal, se malo pokaže, pa se zopet nazaj skrije. Predsednik Roosevelt jo je precej splašil s tem, da nam priporoča, da se organiziramo, ker le organizirani bomo dosegli, kar nam gre po naravnih pravicah. Bridkih izkušenj smo imeli dovolj in čas je, da se prebudimo.

V naši naselbini se je pojavila ideja za organiziranje nestrankarskega kluba, katerega naloga naj bo zastopati interese nas vseh, brez ozira na politično prepričanje. Dosti o tem klubu mi še ni znanega, vem le, da se prvo nedeljo prihodnjega leta, to je 7. januarja 1934 vrši prihodnja klubova seja. Seja se bo vršila v Narodnem domu in se bo pričela ob dveh popoldne. Vsi Slovani tega okrožja so vabljeni, da se udeležijo te seje. Naj nas ne ločijo različna narečja niti različnost mišljenja. Mi vsi imamo mnogo skupnih interesov, za katere moremo delovati skupno z združenimi močmi.

K sklepu voščim vsem čitateljem vesele božične in novoletne praznike.

Frank Zonta.

Waukegan, Ill.

Članstvo društva sv. Roka, št. 94 JSKJ, tem potom pozivljam, da se polnoštevilno udeleži prihodnje glavne ali letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 10. decembra v navadnih prostorih in se bo pričela ob deveti uri dopoldne. Na dnevni red pride volitev društvenega odbora za leto 1934 in več drugih važnih zadev. Člani naj izvolijo upoštevati, da je njih dolžnost se udeležiti letne seje. Čim večja bo udeležba, tem več koristnega se bo lahko ukrenilo za društvo in Jednoto; več glav več ve. Asesment se bo začel pobi-

Dalje na 7. strani

"Nova Doba"

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru.

Naročnina za člane 72c letno; za nečlana $1.50; za inozemstvo $2.

OFFICIAL ORGAN
of the
SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members $.72 per year; non-members $1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:
NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. IX. 83 NO. 48

V burnih časih

Nastopili smo zadnji mesec leta 1933, ki je bilo vse do sedaj tako burno in ki je prineslo toliko važnih izprememb v mnogih družabnih in gospodarskih zadevah, da smo včasi kar strmeli. Ako bi ne bilo z vzroki, ki so dovedli do teh izprememb, zvezanih toliko potežkoč, skrbi, trpljenja in celo pomanjkanja, bi se lahko smatrali za srečne, da smo doživeli čase tolikih izprememb. Mnoge teh izprememb so bile že davno potrebne, toda priti je moralo do gospodarske katastrofe, predno so se izvršile.

Leto 1933 smo pričeli s tako veliko brezposelnostjo, kot je še ne pomni zgodovina te republike. Finančni sistem dežele se je rušil tako strahotno, da je novoizvoljeni predsednik Roosevelt takoj prvi dan svojega termina proglasil "bančni praznik," da tako reši, kar je bilo še mogoče rešiti. Nato je bil sklican novi kongres k izrednemu zasedanju, da poveri vladi avtoriteto za izvršitev nujnih izprememb.

Zvezni kongres je sprejel vrsto postav, ki dajejo predsedniku skoro absolutno moč, da skuša po svoji razsodnosti postaviti na noge gospodarstvo dežele. Proglasil je 3.2 procentno pivo za neopojno in s tem za legalno, kar je uničilo nepostavno raketirsko trgovino s pivom in obrnilo dohodke legalne pivske trgovine v federalno in državne blagajne. Kongres je nadalje sprejel osnutek 21. amendmenta k zvezni ustavi, ki je bil presenetljivo hitro odobren od volilcev v 37 državah. To pomeni ukinjenje zvezne prohibicijske postave, propast butlegarstva, ki je bilo zvezano s podkupovanjem, graftom vseh vrst in terorizmom, na drugi strani pa je zelo znaten vir dohodkov za zvezno in državne blagajne, ki potrebujejo denar bolj kot kdaj prej.

Vladna organizacija, znana pod označbo NRA, sicer ni dosegla vsega, kar smo želeli in pričakovali, toda izvršila je ogromno delo v pravi smeri. Potom pravilnikov je odpravila otroško delo v industriji in trgovini, določila je število delovnih ur in minimalne plače in zagotovila je delavcem pravico organiziranja v lastnih unijah. Najbolj zakrknjeni nasprotniki unij so se morali podati navodilom iz Washingtona. Pravice, za katere so se delavci borili dolga desetletja, so jim bile priznane takorekoč preko noči.

S širokopoteznim programom javnih gradenj skuša vlada zaposliti kar največje število brezposelnih delavcev pred zimo. S kontrolirano denarno inflacijo skuša dvigniti cene izdelkov in pridelkov doma in ugladiti pot ameriškemu izvozu v inozemstvo. Da-li bo sedanji način denarne inflacije uspešen in koristen za deželo, mi, ki nismo finančni in ekonomski eksperti, ne moremo soditi. Starokopitni denarni mogotci pa sistem denarne inflacije obsojajo in to lahko smatramo za ugodno znamenje. Denarni mogotci stare šole so si nakupičili največja bogastva v časih, ko je bilo ljudstvo v splošnem najbolj izkoriščano in potiskano k tlom.

Priznanje Rusije od strani Zedinjenih držav se v splošnem smatra tudi za korak v pravi smeri. Po sodbi mnogih političnih in ekonomskih ekspertov bo to pomagalo k ohranitvi svetovnega miru in k povečanemu ameriškemu izvozu v inozemstvo. Povečan izvoz pa enostavno pomeni več dela in več zaslužka za narod.

Neumestno bi bilo trditi, da so vsi ukrepi vlade v vseh ozirih mojsterske poteze. Vse je še v stanju eksperimentiranja in pri eksperimentih so razne napake neizogibne. Pri vsem tem pa vendar lahko vidimo dobro voljo in odločnost za delo gospodarske obnovitve, pa če je pri tem treba prevrniti stoletne tradicije.

V teh burnih časih, katere preživljamo, je padla in se zrušila v prah marsikatera ustanova, ki je bila videti nepremagljiva. Ni se pa zrušila niti ena slovenska podporna organizacija. To je najlepši dokaz, kako trdne in solidne so te naše ustanove. Res je, da so tudi te ustanove z mnogimi drugimi vred utrpele nekaj škode, toda njihova čvrsta življenjska sila jih je obdržala pokonci v najhujši vihri depresije. Naša J. S. K. Jednota, na primer, izkazuje po vseh težkih preizkušnjah zadnjih časov še vedno nad 104 procente solventnosti. Tako stanje v takih časih lahko imenujemo naravnost sijajno. Taka organizacija gotovo v polni meri zasluži našo lojalnost in ljubezen. Zasluži pa tudi, da jo priporočamo za pristop vsem našim prijateljem in znancem, ki še niso njeni člani.

NASLOVI NOVOIZVOLJENIH ODBORNIKOV

Naslovi novoizvoljenih društvenih odbornikov za prihodnje leto naj se brez odlašanja sporočijo glavnemu uradu. Kakor hitro ima glavni urad večino tozadevnih poročil, jih pošlje uredništvu Nove Dobe za priobčitev v skupnem "imeniku uradnikov krajevnih društev." Društveni tajniki naj izvolijo upoštevati, da uredništvu NI TREBA pošiljati naslovov novih uradnikov, kajti uredništvo jih dobi iz glavnega urada.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani.)

"Show me, I am from Missouri!"

*

Iz Pennsylvanije poročajo časopisi, da je vsled zastrupljenja obolelo in poginilo več lovskih psov. Zastrupljenje psov je vsega obsojevanja vredno, vendar so pennsylvanski lovci lahko zadovoljni, da se zastrupljevalci ne poslužujejo tako močnega strupa, kot je to storil nek pasji sovražnik v Texasu. Poginil ni samo pes, ki je pogoltnil zastrupljeni kos mesa, ampak tudi vsa njegova pasja žlahta do devetega pasjega kolena, dasi je del iste živel v sosedni Arizoni.

*

Britiško zdravstveno ministrstvo poroča, da je v Nemčiji vsako leto manj bolh na kužkih in podganah. Dokazano je baje tudi, da tudi v Zedinjenih državah bolhe propadajo in da jih je mnogo manj, kot jih je bilo pred leti. Najbrž bo tudi ta pojav treba zapisati na račun depresije. Upajmo vsekakor, da ne pride tako daleč, da bi države začele ustanavljati narodne parke za ohranitev te divjačine.

*

Prijatelj Cahej, ki trdi, da pozna žensko pohlepnost po oblekah, pravi, da če bi katerakoli ženska imela vso obleko, ki jo poželi, bi se vse druge ženske morale zadovoljiti s slamnatimi hula-predpasniki.

*

Nekateri učenjaki trdijo, da je vzelo milijone let, da se je iz opice razvil človek. Vpričo tega je zelo čudno, da zadostuje le par minut, da se normalen človek izprevrže v titularno opico.

*

V starokrajskih listih sem čital, da je neki Vukov na Bolgarskem imel tako dolg jezik, da so mu ga morali zdravniki prirezati, in šele po tej nenavadni operaciji je mogel mož pravilno govoriti. Tudi v tej deželi bi morda nekateri ljudje pravilnejše govorili, če bi imeli nekoliko prirezane jezike.

*

Našo lepo rdeče-belo-modro zvezdnato zastavo zasenčujejo mnogi temni oblaki. Dva grda hudourna oblaka, namreč v verige vklenjeno osebno svobodo, katero je prestavljala prohibicija, in otroško delo, je vihra novih časov razpršila. Ko bo vihar narodne samozavesti pregnal še ostale oblake, zavihrala bo naša zvezdnata zastava v vsem svojem sijaju, lepša kot kdaj prej.

"Na nebu je dan, za gorami je dan, a sonce zakriva nam jata vran," dejal je pesnik Zupančič. Upajmo, da je ameriški narod dovolj močan in odločen, da prepodi to jato vran in da se bo zvezdnata zastava zopet vila v prelestnem sončnem siju nad srečno deželo svobode in blagostanja.

*

Prijatelji, na vse to je vredno enega piti—prvič v trinajstih letih legalno, postavno in po paragrafih. Torej: na zdravje!

A. J. T.

SKLAD ZA JAVNA DELA

(Nadaljevanje s 1. strani.)

ske hiše v velemestih. Le $40,000,000 se je do danes dovolilo v to svrho, ker je bilo malo primernih ponudb.

Še polovica sklada $3,300,000,000 je na razpolago za druge projekte. Čim se začne dejanska gradnja na teh projektih širom dežele, je pričakovati znatno znižanje nezaposlenosti.—F. L. I. S.

NAJMRZLEJŠI DAN

Najmrzlejši dan v Zedinjenih državah je bil zabeležen leta 1884 v Miles Cityju, Montana. Toplomer je kazal 65 stopinj pod ničlo.

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

(Nadaljevanje iz 1. strani)

pada na neko belo deklico. Ječo so stražili šerifi in oddelek državne milice, toda devet tisoč glav broječa množica je stražo razgnala, udrla v ječo in zamorca linčala.

GOVERNER države Californije je izjavil, da bo pomilostil linčarje dveh zločincev v mestu San Jose, ako bo kateri prijet in obsojen. Ta izjava governerja je v različnih krajih dežele izzvala hudo kritiko. Governerja Rolpha je javno kritiziral tudi bivši predsednik Hoover, na kar je governer odgovoril, da v Californiji ni bilo takega streljanja kot za časa Hooverjeve administracije v Washingtonu ob priliki nemirov takozvane "bonusne armade."

NARODNI ODBOR za obrambo političnih jetnikov v New Yorku je naslovil ostro kritiko na californijskega governerja Rolpha, ki je izjavil, da so linčarji "opravili dobro delo," ko so linčali v ječi v San Jose zaprta zločinca Holmesa in Thurmonda. Omenjeni odbor poudarja, da prav tako obsoja zločine ugrabljevanja kot vsi pošteni ljudje, toda zločinca naj bi bila kaznovana po rednem, postavnem procesu. Končno obdolžuje governerja osebnih predsodkov v zadevi zaprtih delavskih agitatorjev Mooneya in Billingsa.

SOSEDNO CANADO ni odprava prohibicije v Zedinjenih državah nič kaj razveselila. V prvi vrsti ji bo odvzela mnogo turistov iz Zedinjenih držav, ki so prej posebno v poletju radi posečali "mokro" Canado in pustili tam mnogo denarja. Canadske distilerije imajo pripravljenega mnogo blaga za uvoz v Zedinjene države, toda bojijo se visoke carine, katero utegne ta dežela naložiti. Zaradi kompeticije med žganjarnami različnih dežel bo morda tudi cena žganja in likerjev padla. Canadčanom gre zdaj vse to po glavi.

CHARLES A. LINDBERGH, ki je več časa križaril po Evropi, je nedavno poletel v Afriko. Na poletih ga ves čas spremlja njegova soproga.

V NEMČIJI je bilo dne 30. novembra obglavljenih šest komunistov, ki so bili v zvezi z ubojem dveh nazijskih miličnikov.

OGNJENIK Izalco na San Salvadorju je začel pretekli teden nenadoma bruhati. Reka ognjene lave, poltretjo miljo široka, je poplavila šest farm v bližini mesta.

NADVOJVODA OTON, sin zadnjega avstrijskega cesarja Karla, je dne 26. novembra dopolnil 21. leto in v zvezi s tem so se zopet začele širiti govorice, da se ga bo skušalo napraviti za vladarja Avstrije in Madžarske. Tem načrtom najbolj nasprotuje Mala antanta.

USPEH TRAGEDIJE

Nemški matematik in pisatelj Abraham G. Kaestner (1719-1800) je ocenil neko slabo žaloigro z naslednjim:

"Igra je v nas obudila iskreno sočutje s nesrečnim pisateljem. Razen tega pa nas je bilo še strah in groza ob misli, da bi nam utegnil nesrečni pisec ustvariti še več sličnih komadov. Sočutje, strah in groza so vendar glavni pogoji za dober uspeh žaloigre."

O knjigah, ki mu niso ugajale, je ugotavljal navadno:

"Knjiga je na zelo slabem papirju; škoda tega lepega papirja!"

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

(Nadaljevanje s prve strani)

so jo navozili že nad 30,000 kosov. Tudi lesa imajo pripravljenega mnogo. Vsa delavska mesta so že oddana.

V obmejnem pasu v okrožju Cerknice se je v zadnjem času močno razvilo tihotapstvo. Na podlagi tako zvani nettunskih konvencij so prenašali domačini razna živila, kakor moko, sladkor, kavo in cikorijo v Postojno, kjer so ta živila prodajali in tako zaslužili nekaj malega. Pogumnejši pa so začeli tudi prenašati preko meje tobak in cigarete. Ker je jugoslovanski tobak zelo všeč tudi raznim javnim organom onkraj meje in ker so celo nekateri fašisti prenašanje in prodajanje tobaka sami podpirali na ta način, da so tobak kupovali od tihotapcev, se je mnogih polastila tihotapska strast.

Dva mlada fanta iz Dolenje vasi pri Cerknici sta nesla pred tedni v Italijo 28 kg tobaka. Zalotili pa so ju karabinijerji, jima odvzeli tobak ter ju odvedli v Trst. Nedavno sta bila obsojena vsak na osem let težke ječe. To sta mlada fanta Prudič in Braniselj. Nedavno pa so karabinijerji zajeli fanta Lojzeta Obrezo, po domače Cipkovega, in Viktorja Barago, po domače Urbanovega, ki sta tudi iz Dolenje vasi. Fanta sta nosila v Postojno nekaj sladkorja in čakata tudi v tržaških zaporih na sodbo.

Inž. Franjo Dedek, ki je bil 17. septembra na Reki skupno s svojim šoferjem aretiran in nato odveden v tržaške zapore, je še vedno "Pri jezuitih" v Trstu. Pravi razlogi za njegovo aretacijo še vedno niso znani, ker italijanske oblasti kljub temu, da sta inženjer in njegov šofer že dva meseca v zaporih, na vse odvetniške in diplomatske intervencije nočejo dati nikakih točnih pojasnil. Odvetniku inž. Dedeka, Dino Bertoniju iz Trsta, je te dni uspelo priti v stike z inženjerjem in njegovim šoferjem. Odvetnik je sedaj izrazil mnenje, da bosta v kratkem izpuščena iz zaporov. Vse kaže, da do procesa proti njima ne bo prišlo, ker ju ničesar ne obremenjuje.

Škofjeloški čevljarji, kovači in lončarji imajo staro navado, da se vsako leto snidejo k občnemu zboru cehov, ki jih spominjajo na stare dneve slave in moči teh obrtniških predstavnikov. Tak občni zbor čevljarskega ceha je bil nedavno pri Kroni in ga je vodil predsednik Primožič Franc. Uprava je ostala kar stara.

Bolj zanimiva kakor volitev pa je skrinjica, star cehovski simbol, ki jo odpro pri vsakokratnem občnem zboru. Je dokaj velika, na vseh straneh okovana. Ključarja dvigneta pokrov te nenavadne posode, ki hrani v sebi mnoge starodavne listine prav iz dobe, ko so imeli cehi odločilno besedo v obrtniških vprašanjih. Skrinjica loškega čevljarskega ceha hrani kopico najraznovrstnejših poslovnih spisov, razna pisma, objave, prošnje, pogodbe, zlasti pa vzbuja pozornost 17 pergamentnih listov—statuti ceha—ki nosijo svojeročni podpis cesarice Marije Terezije. Listi so med seboj dobro povezani in obteženi z ogromnim pečatnikom, ki ima precej besedila in državni grb. Loški čevljarski ceh sega skoro 300 let nazaj. Njegovo delovanje je bilo menda ukinjeno pod francosko upravo.

Koroške novice. V štajerskem obmejnem mestu Mureku so nedavno otvorili slovenski tečaj, ki ga obiskuje nad 90 Nemčev. Učenci so učitelji, železniški uradniki, finančni in orožniški nameščenci ter nekaj trgovcev. Tečaj vodi tamkajšnji nemški kaplan, ki se je sam perfektno naučil slovenščine. Sličen tečaj je nameravala letos uvesti tudi Delavska zbornica v Celovcu. Zaradi nezadostnega števila prijav pa je bil odpovedan. "Koroški Slovenec" pripominja, da se celo slovenskim otrokom odreka slovenski pouk.

Kitajski učenjak v Jugoslaviji. Na Sušaku se je te dni mudil inženjer M. T. Young iz Centralnega zavoda za asanacijo terena v Nankingu. Young je leto dni proučeval higienske prilike v Ameriki, sedaj pa je posetil tudi Jugoslavijo. Na Sušaku si je ogledal higienske institucije, potem pa krenil v Benetke, odkoder se vrne v svojo domovino.

Namesto poroke—uboj. V vasi Širogojno v zlatiborskem srezu je v nenavadnih okoliščinah prišlo do strahovitega pretepa med katerim je eden izgubil življenje, več pa jih je odneslo nevarne rane. V boj je bilo vpletenih mnogo vaščanov, ki niti ne vedo, kako je prišlo do prelivanja krvi. Kmet Mitar Pevović se je hotel poročiti in je prišel že prejšnji večer v vas z nevesto in večjo svatovsko družbo. Takrat pa je vaška zadruga praznovala svojo slavo in so vaščani veseljačili vso noč. Zjutraj so šli svatje naproti popu, ki je prispel 20 km daleč z neke druge vasi. Vpričo svatov in mnogih gostov zadružne veselice sta se ženin Pevović in pop sprla, ker ga pop ni hotel poročiti, dokler ne poravna nekih starih dolgov in ne plača obreda. Med prepiranjem je ženin navalil na duhovnika in ko se je po vasi razlegal klic: Pomagajte, popa hočejo ubiti! je nastala na trgu pred cerkvijo strašna zmeda, ker so se ljudje kar na slepo suvali in pretepavali. Ko se je metež polegel, je obležal ženin Pevović smrtno zadet z nožem, več vaščanov med njimi tudi dva učitelja je bilo ranjenih. Pop se je pravočasno izmuznil iz ga meteža in ostal nepoškodovan. Orožniki ne morejo ugnati, kdo je ubil nesrečnega ženina.

Nasip, ki varuje 500,000 ... lov plodne zemlje, je ... letnem napornem delu ... ob levi obali Save od S... Mitrovice, Županje in G... Slavonskega Broda v ... 170 kilometrov. Nasip je ... dila vodna zadruga Bid... ki je ena od največjih ... srednji Evropi. Iniciativ... lu te zadruge in vsem ... ki so jo podpirali, je ... na tisoče prebivalcev S... Slavonije, kajti brez nov... rambnega nasipa bi mo... veti v vednem strahu ... premoženje. Velike kori... sipa dokazujejo najbolj... slednji spomini na poplave ... tastrofe. Poplave v ... so napravile škode za ... 150,000,000, poplave pre... ma letoma pa so bile še ... hujše. V zadnjih 55 ... Sava na tem področju ... škode za preko pol ... dinarjev. Izdatki za ... ogromni. Doslej je ... vanj investirala že preko ... lijonov dinarjev. Same ... ske naprave na razdalji ... lometrov so stale poldru... jon, za ureditve postaj ... kami pa potrebujejo še ... 22 milijonov.

Šestdesetletnico svojega ... stva je dne 11. novembra ... jal Engelbert Ladislav ... prvi namestnik starešine ... la Jugoslavije. Kot sokol ... ganizator se je Gangl ... udejstvoval še v nekdanji ... striji, ki ga je seveda ... nirala, kjer je mogla. ... je udejstvoval tudi kot ... kot ljudski pisatelj in ... bej kot mladinski pisatelj.

Jugoslovanska Katoliška Jednota v Ameriki

Ely, Minnesota

NRA

GLAVNI ODBOR

a) Izvrševalni odsek:
Predsednik: PAUL BARTEL, 225 N. Lewis Ave., Waukegan, Ill.
Prvi podpredsednik: MATT ANZELC, Box 12, Aurora, Minn.
Drugi podpredsednik: LOUIS M. KOLAR, 6011 Bonna Ave., Cleveland, O.
Tajnik: ANTON ZBAŠNIK, Ely, Minn.
Pomožni tajnik: LOUIS J. KOMPARE, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Ely, Minn.
Vrhovni zdravnik: DR. F J. ARCH, 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.
Urednik-upravnik glasila: ANTON J. TERBOVEC, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

b) Nadzorni odsek:
Predsednik: JOHN KUMŠE, 1735 E. 33rd St., Lorain, O.
1. nadzornik: JANKO N. ROGELJ, 6207 Schade Ave., Cleveland, O.
2. nadzornik: JOHN BALKOVEC, 5400 Butler St., Pittsburgh, Pa.
3. nadzornik: FRANK E. VRANICHAR, 1812 N. Center St., Joliet, Ill.
4. nadzornik: JOSEPH MANTEL, Ely, Minn.

GLAVNI POROTNI ODBOR:
Predsednik: ANTON OKOLISH, 1078 Liberty Ave., Barberton, O.
1. porotnik: JOHN SCHUTTE, 4751 Baldwin Ct., Denver, Colo.
2. porotnik: VALENTIN OREHEK, 70 Union Ave., Brooklyn, N. Y.
3. porotnica: ROSE SVETICH, Ely, Minn.
4. porotnik: JOHN ŽIGMAN, Box 221, Strabane, Pa.

Jednotino uradno glasilo:
NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:
Tajnik: JANKO N. ROGELJ, 6207 Schade Ave., Cleveland, O.
1. odbornik: FRANK E. VRANICHAR, 1812 N. Center St., Joliet, Ill.
2. odbornik: MATT ANZELC, Box 12, Aurora, Minn.

Pravni svetovalec: WM. B. LAURICH, 1900 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

Vse stvari, tikajoče se uradnih zadev, naj se pošiljajo na glavnega tajnika, denarne pošiljatve pa na glavnega blagajnika. Vse pritožbe in prošnje naj se naslovi na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov, prošnje za zvišanje zavarovalnine in bolniška spričevala naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Dopisi, društvena naznanila, oglasi, naročnina nečlanov in izpremembe naslovov naj se pošiljajo na naslov: Nova Doba, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Jugoslovanska Katoliška Jednota v Ameriki je najboljša jugoslovanska zavarovalnica v Zedinjenih državah in plačuje najliberalnejše podpore svojim članom. Jednota je zastopana skoro v vsaki večji slovenski naselbini v Ameriki. Kdor hoče postati njen član, naj se zglasi pri tajniku lokalnega društva ali pa piše na glavni urad. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani belega rodu. Jednota ne ozira se na njih vero, politično pripadnost ali narodnost. Jednota sprejema tudi otroke v starosti od dneva rojstva do 16. leta in ostanejo lahko v mladinskem oddelku do 18. leta. Pristopnina za oba oddelka je prosta.

Premoženje znaša nad $1,500,000.00.

Odrasli oddelek je nad 104% solventen, mladinski nad 2,000%.

DA SE NE POZABI

Glavni odbor J. S. K. Jednote je na zadnjem poletnem zborovanju določil za pridobivanje novih članov v ... oddelek sledeče nagrade:

Za člana, ki se zavaruje za $250.00 smrtnine, $1.00;
za člana, ki se zavaruje za $500.00 smrtnine, $1.50;
za člana, ki se zavaruje za $1,000.00 smrtnine, $3.00;
za člana, ki se zavaruje za $1,500.00 smrtnine, $3.50;
za člana, ki se zavaruje za $2,000.00 smrtnine, $4.00.

Za vsakega novopridobljenega člana mladinskega oddelka bo plačala Jednota 50 centov nagrade.

V smislu točke 474 naših pravil povrne Jednota ... zdravniške preiskave za novopristople člane odraslega oddelka do vsote enega dolarja.

New Era ENGLISH SECTION OF Official Organ of the South Slavonic Catholic Union. Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

CURRENT THOUGHT

December Meeting

Annual lodge meeting occupies the throne of attention this month and commands the members of the South Slavonic Catholic Union to be present at its session.

Month of December rightfully belongs to this dictator—the annual lodge meeting—for at his command lies the destiny of all local branches for the ensuing year 1934.

The annual lodge meeting, as a character, realizes his importance and his far reaching possibilities; therefore, he is at liberty not only to request but to command the presence of his subjects, the members.

His most effective weapon is the election of administrative officers, who, as leaders of the subordinate groups, must represent the choice of the majority. If the majority of members fail to respect his annual command, they must bow to the minority of members in attendance at this most important assembly of the year.

Like the modern dictator, the annual lodge meeting is not a tyrant, but a persuasive head who pleads with his members to respect his dictates. He wants his subjects to realize that his work is for the benefit of the entire organization, and not merely for a select few.

Notices of various lodge meetings to be held during this month appear in this issue of Nova Doba. Time, place and the purpose of the annual meeting are stressed by the local secretaries and other local officials in order to impress upon the members the importance of being present.

The necessity of electing capable leaders as administrative officials cannot be overemphasized. President, vice president, secretary, treasurer and recording secretary play a stellar role in the lodge. The selection of such officers must represent the choice of the majority.

Standing committees, such as the board of trustees, publicity, entertainment, etc., are essential in the execution of the local efforts, for upon them rest the members for initiative once an affair has been planned and ready to be carried out.

There is still another reason why all members, excepting those physically incapacitated, should be present at the lodge meeting this month. Criticism of the local officials' efforts is bound to arise in any group. Hence, in order to minimize the dissatisfaction that may arise the dissatisfied group should make it a special point to be on hand to voice their disapproval and to act accordingly.

Sister Antoinette Mozina, secretary of Center Ramblers Lodge, No. 221, SSCU, of Center, Pa., through an article published in this issue, encourages dissatisfied members of the local branch to be present at the December meeting, and to express their wishes on plans to be followed for the year 1934.

Perhaps other branches have similar problems with some of the members, who will find it to their advantage to read her article and to follow the advice given forth by Sister Mozina.

St. Barbara, No. 5

Soudan, Minn.—All members of St. Barbara Lodge, No. 5, SSCU, who did not attend the last meeting, held Nov. 25, are hereby notified that the next meeting will be held on Dec. 22 and not on Dec. 23, as was originally decided.

Since election of officers for the year 1934 will take place at the annual meeting, all members are urgently requested to be present. Let us make this meeting 100 per cent in attendance.

Brothers and sisters, it is known to you that each member who fails to attend the annual meeting will be fined $1, the proceeds to go into the lodge treasury. Only members who are sick are excepted. Therefore, I again appeal to the entire membership of St. Barbara Lodge not to forget the annual meeting, which will be held Friday, Dec. 22, commencing at 7 p. m.

Christmas holidays will be with us soon. At this time I wish all members of St. Barbara Lodge and in fact the entire membership of the South Slavonic Catholic Union a Merry Christmas.

John Dragovan, Sec'y.

Bingo: How did you come to write a poem on the back of a Government bond?

Stingo: I was tired of hearing you say that my stuff wasn't worth the paper it was written on.

New Year's Dance

Krayn, Pa.—Hello, everybody! Here we are again. Do you remember sometime ago when Lodge Jutranja Zvezda, No. 136, was compelled to postpone the dance until a later date? Well, the dance is going to be put on as a "New Year's Celebration," on Dec. 30.

Music will be furnished by a well-known orchestra. Refreshments that will be served include "kranjske klobase," beer, candy and soft drinks. The admission will be 25 cents for the ladies and 35 cents for the men.

The invitation is extended to all the neighboring lodges in the surrounding towns. We even invite Gophers' "Little Stan" and Frank Progar from the "Country Store." Keep it up, boys, you're doing fine.

Now a word to the members of our lodge. I want to remind you again that every one of you is urged to be present at the meeting Dec. 17. The election of officers for the coming year will take place and also some very important business to be transacted.

Justine V. Tauzely,
Rec. Sec'y.

Jones: Doctor, I want to thank you for your splendid medicine. It helped me wonderfully.

Doctor: Delighted to hear it. What was wrong with you; I don't remember the case?

Jones: It wasn't me that was sick. It was my rich uncle—and now I'm his heir.

Colorado Sunshine

Denver, Colo.—Here we are again, good old Colorado Sunshine Lodge, No. 201, SSCU, bigger and better than ever. We're having quite a campaign in our lodge getting new members. Why, when we explain to them what goes on in our lodge, at our meetings, dances, etc., they come in like flies. In January we will have many new members joining us and by summer we'll be a large number of brothers and sisters, working in co-operation.

We have had some very good times at the last few meetings, which were well attended. At the meeting held in October the initiation of new members took place, and did they ride the goat! Several adults and juveniles were initiated for whom we held a party after the meeting. The delicious refreshments were served and donated by the fair sex members. And how the beer and—did flow.

We danced to the tunes played by a well known musician. Old and new members had a splendid time that will not be forgotten very soon.

The coming meeting will be a gala affair to be held on Dec. 21. All members, adults and juveniles, are asked to please be present at this annual meeting. There will be a big Christmas tree for the juveniles and later Santa Claus will come in person to bring gifts, candy and nuts. Refreshments will be served after the meeting, games will be played and dancing until your shoe soles will get as thin as paper.

I'll see you at the meeting Dec. 21, and let's keep smiling with Colorado Sunshine.

Frank J. Smole, Sec'y.

Slovenec, No. 114

Ely, Minn.—All members of Slovenec Lodge, No. 114, SSCU, are requested to attend the annual meeting on Dec. 17 at 9 a. m., at which time election of officers will be held.

A committee of three will also be selected, which will act in conjunction with committees from other lodges in the matter of the dedication of the new office building of the Union.

Arrangements will also be completed for a dance to be given by this lodge at the Washington Auditorium on Saturday evening, Jan. 13, 1934.

The younger members, and all other interested members, are urged to attend and discuss the formation of an English-conducted club of this lodge, the name Notre Dame Club being suggested by one of the members.

J. J. Boldin, Sec'y,
No. 114, SSCU.

Annual Meeting

Claridge, Pa.—All members of lodge No. 40 are requested to attend our annual meeting on Dec. 10, at 9 a. m. Elections of officers and other important business will be on hand.

Younger members should realize that it is your duty to attend all or as many regular meetings as possible. If you think that our meetings are not interesting enough, I would advise you to attend a few and see for yourselves.

Don't forget the date—Sunday, Dec. 10, at 9 o'clock in the morning. I hope to see all of the members present.

John Regina,
No. 40, SSCU.

BRIEFS

Joseph Kopler, member of National Star Lodge, No. 213, SSCU, of Conemaugh, Pa., and National SSCU Athletic Board member, was elected to the office of school director in Conemaugh Township for a six-year term.

Albin Peric, age 20, of Eveleth, Minn., was accidentally shot to death Saturday, Nov. 25, while hunting wild game in the neighboring vicinity. His parents, brothers and sisters mourn the passing of their beloved son and brother. The deceased is a nephew of Matt Anzelc of Aurora, Minn., First Supreme Vice President of the South Slavonic Catholic Union.

Al Mlinar, former Cleveland sandlotter, is seriously considered as material for the American League circuit. According to reports, Mlinar is to play with the New Orleans minor club, which acts as a training ground for many players preparing for the big leagues. Last season he played with the Zanesville Greys and made a good showing with his pitching arm.

English section of Enakopravnost (Equality) published a list of Jugoslav football players who starred for their alma maters. The Jugoslav football all-American first team consists of the following: Nicksich, Pittsburgh; Stajdihar, West Virginia; Dreshar, Carnegie Tech; Vuchinich, Ohio State; Pozelnik, Dayton; Papesh, Northwestern; Lovshin, Wisconsin; Kadlic, Princeton; Pepelnjak, Oregon; Angelich, Alabama, and Rajkovich, Detroit. The second team is composed of Lubic, Allegheny; Grumlich, Syracuse; Sintic, Ohio U.; Trobovich, Carnegie Tech; Krizman, Penn State; Kvaternik, Kansas; Janovich, Wisconsin; Matesic, Pittsburgh; Viskovich, Georgetown; Rustich, Canisius, and Frankovich, U. C. L. A. Honorable mention goes to Guley, John Carroll; Spehek, Case; Bahoric, Baldwin-Wallace; Ostervich, Kent State; Russ, Wooster, and Znidarsic, Case.

It has been discovered that the armless and legless Frieda Pushnik, age 10, of the Ripley's "Believe It or Not" Odditorium that appeared in Cleveland last week, is a Slovene. She is capable of writing legibly by inserting a five-inch stub on her left shoulder. Miss Pushnik's home is in Johnstown, Pa.

Joseph Kogoy, member of George Washington Lodge, No. 180, SSCU, and A. J. Klancar, who is contributing a series of articles on Harvey Gregory Prusheck in the English section of Nova Doba, will represent Clairwoods, SDZ, in the Cleveland Jugoslav Cultural Garden Club. Clairwoods plan to sponsor Ivan Cankar's play, "Scandal in the Valley of St. Florian," on March 18, 1934, in the Slovene National Home, the proceeds of which will be turned over to the garden club. A. J. Klančar has translated Cankar's play into English, which has already received favorable comment by those fortunate enough to read it. English Professors Ruth Kelso and J. Hildebrand of the University of Illinois thought it "a very nice pece of work," as did Miss Sunderland and Miss Brown of the Cleveland E. 55th St. Library, who pronounced it "original" and "clever." Matt Grdina, John Alich and Vatro Grill, editor of Equality, have promised to help with the preparation of the play. Mr. Grill has directed the original play on two occasions.

Sick Benefits Are a Big Help

Center, Pa.—It is important that all members of the Center Ramblers come to the next meeting, which is being held in the Slovene Hall on Friday, Dec. 8, at 7 p. m. This is the final meeting of this year.

There will be discussions for the new year and two or three people can not make decisions that will be satisfactory to all the members, so it is up to all the members to be there, then there will be no arguments or hard feelings or what not. I know there are members that do not care what is being done by the few that attend the meetings, but, oh, my, when there is something that does not satisfy these members, do we hear about it? Now, anyone with a little common sense knows this is not right. If you would all come regularly to the meetings and give us your opinion there would not be any arguments; we would all be satisfied.

How many other lodges have this trouble? I would not be afraid to bet that the majority do. There seems to be a group of members that will think that the few members that come to the meetings are running the whole thing. Now, if no one else comes to the meetings, I guess they have to, if they want to keep up the lodge. The members that do not like certain things that are being done by the lodge, come to the meetings and speak up. One member has as much right as the other one. Why can't we all get together and do things in the new year?

We should start out on a campaign for new members. As you are reading this, don't say, "Fat chance of us getting new members to join our lodge." You don't know a thing about it until you go out and try.

There are several people in our locality that do not belong to this Union. How do you know they do not want to join if you don't ask them, and explain the benefits of the Union? Some folks think that this lodge is not any good. All you do is put in a lot of money and you do not get anything out of it. But what if you should get sick now and would not be able to go to work, a $30 check in a month would be a lot better to get than nothing at all if there is no other income in the family. Ask some that have had this experience, and you will see. They will say, "Gee, I don't know what I would have done if it were not for the lodge."

There are some people, even members of this Union, that will "knock" this lodge. If these people would have some experience or other where they would have to ask for sick benefit (we are not wishing it on no one), but we are just saying if they should ever have to, they would certainly change the tune. Here is where it would be proper to say that it is up to the members to be careful to pay their lodge dues to the secretary on time. Never wait until after the 25th day of the month. In case a member is suspended he does not receive sick benefits for the following 30 days, and if the member should get sick it would do no good to report to the secretary because he loses his right to sick benefit while being suspended.

Here is hoping all our members come to the meeting on Friday, Dec. 8, at 7 p. m. A lot more can be done if there are several members present, and we feel sure things are also done better. I think we can wind up the old year by giving a treat to all.

Antoinette Mozina, Sec'y,
No. 221, SSCU.

Betsy Ross, No. 186, SSCU

Cleveland, O.—The annual meeting of the Betsy Ross Ross Lodge, No. 186, SSCU, will be held on Friday, Dec. 15, at Turk's Hall, 16011 Waterloo Rd. The meeting will begin promptly at 1:30 p. m.

Every member is requested to attend this meeting, as the election of officers will be held. All of you members are needed at this meeting, so that you can select candidates for office who will carry on the activities of the lodge for the ensuing year. Also it will be the duty of every member to select members who are capable, honest and efficient of carrying on the burdens of the lodge.

All members who without cause fail to attend this meeting will be subjected to a fine of 50 cents toward the lodge treasury. So do not forget and attend this meeting and avoid the fine.

Bro. Victor Jazbec, chairman of the recreation committee of the Betsy Ross Lodge, is at present convalescing at his home, due to a sudden attack of appendicitis. All members and friends are urged to pay Bro. Jazbec a visit. Here's hoping Bro. Jazbec a speedy recovery.

John P. Lunka, Sec'y,
No. 186, SSCU.

Pittsburgher, No. 196

Pittsburgh, Pa.—Annual meeting of Pittsburgher Lodge, No. 196, SSCU, will take place Thursday, Dec. 14, at the Slovene Auditorium, located at 57th and Butler Streets. Every member of the lodge should take an interest in this meeting, as the election of officers for the year 1934 will be in order. Also a complete review of the By-Laws will take place as well and the laying down of a worthy program in the interest of the lodge during the coming year.

All members are urgently requested to be present at this meeting and to exercise their duty in nominating and electing capable officers for the good of the lodge. Don't fail in your obligations to your lodge Dec. 14, at 8 p. m.

John J. Furar, Sec'y.

SS. Cyril and Methodius, No. 1

Ely, Minn.—Election of officers for the year 1934 will take place at the annual meeting to be held by SS. Cyril and Methodius Lodge, No. 1, SSCU, on Dec. 10. Meeting will begin at 1 p. m. All members are requested to be present.

Joseph Kovach, Sec'y.

Gopher Dance a Great Success

Ely, Minn.—Rah! Rah! Rah! J. C! Yep, folks, you're right! It's your Little Stanley gone collegiate. Makes a guy feel young again, doesn't it? And this time I'll tell you all about our big dance, which certainly turned out great!

Let's transfer our musical thoughts back to Saturday, Nov. 25. It is 10:30 p. m. We are all dancing to the grand music of Dusty's Rhythm Roggies; people are talking and laughing and their thoughts must be far from any troubles which they might have! Beautiful gowns were worn by all ladies.

The orchestra strikes up the snappy tunes of "You're Gonna Lose Your Gal!" People scurry about getting their partners and the dance is on—but let's go to the entrance, where people are continually arriving—C. C. boys, army officers, Elyites, Towerites, Wintonians and what not! Pauline Mrack, her hands moving as fast as possible, has her hands full. Christine Belehar has a nice job—she pins the flowers on the guests' frocks and coats. And your Little Stanley gives out the programs (when he isn't occupied)—and if any of you want a program, just say so! I'm not too bashful!

Agnes Perushek—somebody failed to arrive! Who's guilty? Who were the fellas who came in the side door? Don't you feel guilty? You should! Many Gophers were there, as were those good old pals, not old, but good pals—the Arrowheads and Rangers. The orchestra will play a number. O. K., Dusty! While the orchestra is playing "Shanghai Lil" (not your Lil Chilesnik) I'll tell you all about different things here and there:

Gopher girls' basketball practice is on—practice on Mondays 7:30 to 8:30 and on Wednesday 8:30 to 9:30 p. m. Come on, girls—your Little Stanley will take good care of you all! Our girls' team looks promising, so let's get back of it!

Boys' practice is on Tuesday at 7:30 to 8:30 and on Thursdays at 6:30 to 7:30. All of you boys come on out and back the team!

To Angela Pecheck it was "Auf wiedersehen" all right. She is in Soudan only for a while, and "Aud wiedersehen," in case you don't know, means "until we meet again."

Gopher meeting on Sunday, Dec. 10—keep that day open! Come up prepared for a big time, and bring your friend. No admission charge. So let's all be there!

Now we're back in the ballroom. Dusty's Roggies are putting everything into their music for this final number. So with a hop-skip and jump we leave the ballroom, the place of a very successful dance which will forever stay in our minds!

Well, here I am sitting in the J. C. study writing this article, a teacher comes up, gazes at this copy over my shoulder, grabs my write-up, and throws it into the basket. Am I mortified! The teacher leaves the room—Little Stanley (up to his old tricks) retrieves the copy from the basket and there you are—and here I go!

Stanley Pechavar,
No. 2, SSCU.

Harvey Gregory Prusheck

A Slovene Artist's Development

By A. J. KLANCAR

III

About the middle of March, 1927, Prusheck came to Cleveland, but this time as one of Chicago's outstanding artists. His exhibition, the first big one to be given among the Slovenes of Cleveland, is still remembered as a great event in the cultural history of Cleveland's "Little Slovenia." It was the success of this exhibit that brought to Cleveland that other Slovene artist, Božidar Jakac of Novo mesto, Jugoslavia, in 1929. From that date an exhibition of art is no rare occasion in the cultural life of the Slovenes living there.

Something has already been said about the painting, "Calvary." Another one of this period of Prusheck's artistic evolution is an oil called "Family." According to the artist himself, this is the most modern of his paintings. It is a summer scene; its landscape is as unconventional as only Prusheck dares to make it. A man and woman are walking in a forest toward a sunset. The woman is protectively bending over a flower, for it is growing in a strange, uncertain place. That flower is worthy of separate framing; it is so dramatically painted. Prusheck has a genius for painting little flower pictures, and it is this boyhood love of flowers that is so deeply imbedded in his emotional life —that makes him one of the finest painters of flower still-lifes.

From Cleveland he bent his adventurous steps toward New Mexico, which is the home of his oldest friends and teachers, Raymond Johnson and Jernardo Bacchus. He had heard about the life of the Indians from them and was fascinated. The natural beauty, the air and the color of this state recalled to him the wild beauty of his native Slovenia. He visited the reservation and discovered a primitive life totally different from what he had seen in many of his travels. With his usual earnestness of perseverance, he now turned to study their customs, beliefs, music and art. His interest in their songs is well known among those friends before whom he has canted them to the monotonous beats of an Indian drum, the gift of an Indian chief; his interest in their art is like that of the primitives. But Prusheck differs from them in that, as he himself has observed, this primitive art of the Indians cannot be slavishly imitated, although their motive can be made to suit the modern artist's more cultivated taste.

The period 1927-29, following his return from the West, is perhaps the most colorful of his artistic career; at least it is the most interesting from the standpoint of the subjects he handles. In technique he is now an eclectic, for he is neither an expressionist nor an impressionist. However, Prusheck's palette grew markedly from his early wild symbolic realism to a better understanding of "abstract living." Moreover, a freer composition of colors before light and a surer use of shade are two noticeable changes in his new artistic growth.

Prusheck produced at this time several better and much more interesting works. His Indian country scenes and especially the Indian Puebloes were his favorite subjects then. These he did, not to show real life, not to please the eye, but to express his feelings in regard to the primitive life of the Indians for whom he had a great admiration. For this purpose he used loud complementary and neutral colors.

It is interesting to note that Prusheck's preoccupations with still-life dates from this period. Some he modeled on Indian rug motifs, of which his best is the one entitled "Indian Still-Life." With an Indian rug as a background, the artist placed several clay pots of varying sizes; to give us an impression of drama, he arranged a few fading flowers in a pot. Here was just the occasion to show his surprising virtuosity of palette, or color designs and mass effects. And what an occular feast does he offer to a man who has lived all his life in the dull environment of a soot-coated, roaring, blustering industrial democracy,!

"Indian Prairie Village" is another one of those occular feasts which even Barmecide would find it hard to equal. Noticeable in this oil is a new deviation from his former style of painting backgrounds. Towering canyons spread out into the sky with a charming naturalism, whereas before they extended very high into a somewhat conventional sky. This oil also showed a new feature which is characteristic of all the other paintings of this vintage: a novel representation of the heavens which have the richness of texture of southern skies. Prusheck showed his originality more than once as rising above modern expressionism—

He had very effectively substituted plain massy clouds for the gathered nimbus. No sharp, forceful tugs. Achieving an easy style, Prusheck incorporated in his work a trifle of passive mysticism. We had observed this significant quality in "Calvary." The same idea, slowly crystalizing in such paintings as "The Singer," "Dreams" and "Fruit and Book," is to be sought in some of his portraits, too, especially in his own. In such works, Prusheck has shown that in spirit he is not unlike the medieval painters.

Prusheck has never for a minute lost his racial soul in the maelstrom of American life. Next to Indian culture, Prusheck most admires the land and people, the art and life of Slovenia. As we have already seen, he made these the sources of his own art. Many of the landscapes that Prusheck paints are Slovene in outline. The thatched roof of the Slovene peasant may often be recognized in his scenes. As a youth he had lived in one of these picturesque dwellings; he had first stirred into life in one of its crowded but tidy rooms; he had learned there his first few words of a language that will live as long as there is a Slovene able to learn its alphabet; he had played outside its single door with the sons of sturdy, sober, industrious peasants; he had gone from this home one summer day in May with his father who had pointed out "white Ljubljana" from the top of a beflowered hill; he had left such a humble hut in 1906 amid the denying demonstrations of his old father and the tearful protests of his mother.

Prusheck has not forgotten his mother culture. Ivan Cankar who is, with Ivan Trdina and Simon Gregorcic, one of the greatest figures in Slovene literature and life, stands next to his heart as he does to every cultured Slovene. Prusheck's struggle for recognition bears comparison to that of another miserable, desolate, unhappy, unappreciated familiar figure seen walking down the solitary, night-covered streets of Ljubljana.

While in Jugoslavia, Prusheck made the acquaintance of several Slovene artists: Gaspari, the Kralj brothers, Zupanic and Jakopic. Of all these artists, Prusheck admires most Rikard Jakopic, who is the foremost Slovene painter in Europe. This artist has a genius for creative conceptions which take the form of symbolic realism. Jakopic is like Prusheck in that he shows that profundity of the mystic life which is characteristic of some of Prusheck's work. These two are the greatest representatives of Slovenian art in Europe and America.

Coming back from Europe, Prusheck traveled to Canada and British Columbia, from the Pacific to the Atlantic. On his way to Chicago, he again visited Johnson and Bacchus. Prusheck has still the most tender regard for the primitive life of the Indians; he has painted it with the tender sympathy of an original artist. Prusheck has found much romance in these simple peoples. Once in some such setting as he shows in his painting, "Indian Hut," he heard, he told me, an Indian song which touched him as would some subconscious refrain of an old Dolenjska folksong.

Cleveland Slovenes will not forget what Prusheck has done for them in art education. A city with Cleveland's population of 40,000 Slovenes should have a man like Prusheck to lead them in organizing an art school. So thought some of the cultural leaders of that city, so that when in September, 1931, Prusheck stopped in Cleveland to visit his sister, he was asked to organize the Jugoslav School of Modern Art. Always a man of high ideals, Prusheck has set up as the objects of his school: "To promote high standards in Modern Art; to foster and encourage education in this art; to elevate public taste in matters artistic; to co-operate with all organizations and institutions having similar aims." His school is a challenge to the Slovenes of other big cities. Like many of his other cultural activities, this school is a work of love. Most of his pupils are the sons and daughters of laborers and factory workers. His own daughter is one of his pupils.

Keenly interested in his teaching, Prusheck still found time to paint a prize-winning composition which has increased his fame as an American Cezannist. He had already won recognition in London and Paris salons in the year 1922. In 1930 the Chicago Art Institute awarded him the Robert Rice Jenkins Prize for an oil, "Still Life." The Carr Prize was awarded him in 1932 for a painting, "Country Scene," its subject being taken from the beautiful country scenery of Slovenia.

Are You Doing Your Part?

Our Union is conducting a national campaign for new members. As an inducement it is offering the following prizes:

$4.00 for every member enrolled in a $2000 death benefit.
$3.50 for every member enrolled in a $1500 death benefit.
$3.00 for every member enrolled in a $1000 death benefit.
$1.50 for every member enrolled in a $500 death benefit.
$1.00 for every member enrolled in a $250 death bnefit.
$.50 for every juvenile member enrolled.

All new members enrolled must remain in good standing for one year.

With such splendid inducements offered by our Union English-speaking members have a real motive to interest outsiders into becoming members of our splendid Organization.

Lodges have excellent opportunities to stage membership campaigns of their own, in conjunction with the national campaign. If it is a contest between members of the opposite sex, the losers, whether it be male or female, always have the consolation of realizing prizes from the Organization itself.

What lodges are going to be the leaders in this movement?

What members are going to take leading parts?

Triglav, No. 147

Canon City, Colo.—All members of Triglav Lodge, No. 147, SSCU, are requested to be present at the next meeting, which will be held Dec. 17, at 3 p. m. There will be elections of officers for the coming year. A motion was made and passed that all members not present at this meeting will be fined one dollar. Don't forget to be present at this meeting, or else pay your fine of one dollar.

Frank Ferkul, Pres.

Please Keep in Mind

Nova Doba is issued on Wednesday of each week.

All articles intended for publication in the same week's issue must reach the Nova Doba office on Monday of each week at the very latest.

Contributing articles that reach the Nova Doba office later than Monday of each week will appear in the following issue.

Please write legibly, on one side of the paper only.

Use ink, and if possible a typewriter (double-space).

Avoid discussion of religion or politics, as discussion of these subjects is strictly prohibited in the Official Organ by the By-Laws in force.

Contributing articles are urgently solicited. Members must realize that the Nova Doba is their newspaper, and is published for their particular benefit.

Address all communications to Nova Doba, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Booster Bits

Cleveland, O.—Final meeting of the year for Collinwood Boosters Lodge, No. 188, SSCU, will be held on Dec. 11. Members should realize that this is a very important meeting. It is each one's duty to attend and help select capable officers for the coming year. There are many members who have not attended any meetings during the past year, so let's all get together and have a perfect attendance. Some members have found it impossible to attend because of confliction of dates. We will change the date of our meetings to suit everyone; so let's have your co-operation by being present at the meeting on Dec. 11.

Mary Lavrich, Sec'y.

Spiders Play Possum

One noticeable characteristic of a great many species of spiders is their habit of playing possum to distract the attention of their enemies. When disturbed they will drop and frequently remain motionless for many minutes.

North Star, No. 197

Duluth, Minn.—Members of the North Star Lodge, No. 197, SSCU, are requested to attend the next monthly meeting which is to be held on Sunday afternoon, Dec. 10. The meeting will begin at 1:30 p. m. at Foresters' Hall, located at Fourth Ave. W. and First St. The purpose of this meeting is to elect officers for the year 1934.

Members, it is your duty to be present and elect officers of this lodge who are capable of holding the position for which they are to be elected.

Anthony Susnick, Sec'y.

The Mystery of Walking During Sleep

Persons who tend to develop the habit of walking in their sleep are described by a medical authority as individuals with specially sensitive minds, highly strung, artistic people, the kind who are usually described as "temperamental," but who happen also to possess strong wills and great powers of self-discipline.

"These people do not let themselves go as other highly strung folk do," says this writer, "for they meet their troubles, apparently, with the greatest courage and fortitude. They wear a smile through all their waking hours. Yet, in spite of their self-control, they possess very active imaginations and their emotions are so easily excited that troubles which ordinary people shake off easily weigh them down to earth. If their self-control were weaker they would weep and rage, and, as a rule, very little harm would be done. But they fight the temptation to do this, and, unfortunately for themselves, they win.

"The result is that the surging emotions which are shaking them find no outlet. Sleep comes. The discipline is relaxed and the apparently calm person begins to move about in that strange and terrifying manner which has to be seen to be realized.

"Sleep walkers sometimes remain calm and still, like ghosts, but sometimes they give way to violent emotion, weeping and bewailing their lot or becoming angry. In any case, it is important not to attempt to rouse them. They should be given the chance to let themselves go, while being protected from injury. Lead them back gently to bed, and wait with them until the outburst ends and they have fallen back into deep sleep.

"It must be understood that once sleep walking has begun it tends to recur. Emotion gathers force again or some new emotion is added to it. That being so, it is well to call in medical help, because lives are often lost through the accidents which attend this most dangerous form of illness, and because there can be no real happiness for a person whose emotional life is bottled up in this manner."

"TENTH BROTHER"

By Josip Jurčič

Translated from the Slovene Text by Joseph L. Mihelic

(Continuation)

They were in the act of leaving when the door opened and Manica entered, pale and weeping. And as if she did not see anyone else in the room except Kvas, she stepped to him, placed her hand on his shoulder and said: "This is not true, Lovre, is it? You could never do such a thing! If the whole world accuses you, I shall not do it; only say that it is not true!"

The landlord blushed.

"Good, girlie, good!" said Uncle Dolef. "I, too, say the same thing."

"It is not true! It shall be proven!" said Kvas, and he, too, blushed because he knew that henceforth he could not remain at the Slemenice, since Manica gave herself away so openly. He should like to take her hand, and thank her for her faith in him, but seeing her dad, he knew that such a thing was now impossible.

"I believe you! — Yes, I believe you more than the others!" said she, and gave him her hand. "Go and clear yourself, and then return some day! Even if the whole world knows; you or no one!".

Lovre thanked her with a glance.

Her father, who stood there as if nailed to the floor, stepped to her and took her under the arms. His face was burning from anger.

"What is the meaning of this? Come, you have no business here!"

Silently she went out with her dad. Only in her room she realized what had happened, and bitter tears eased somewhat her heavy heart.

Soon thereafter rolled away from the castle the carriage in which sat the judge with Kvas and the landlord. Next to the driver sat the constable, who looked back every so often as if he was trying to convince himself that the prisoner was still sitting between the two gentlemen.

Because of the recent unpleasant episode at the castle neither the judge nor the landlord cared to begin a conversation, and even less Lovre. They came to Polesek. Here the lord began to talk; getting out from the carriage he turned to Kvas.

"Mr. Kvas! I do not doubt, but that you will prove yourself innocent, and this I wish from the bottom of my heart. However, if you think over, you will realize that for you to return to my home is now impossible in view of what I just learned and saw. I do not care to blame you. A young person seldom thinks what he does. I was satisfied with you to the last moment, and I am exceedingly sorry that you forgot yourself. I know that my daughter is just as much to blame as you. For this reason we part as friends, and I wish you all the luck in the world. I shall be happy if, in a few years when this thing will be forgotten on both sides, you call on us, but now, not so very soon. Your behavior and character I admire. Yet if you will think over, you will know why I am acting in this manner. Whatever we have yet together, I shall send to you when and wherever you wish. Goodby and good luck to you, I am going home now."

With tears in his eyes, Kvas took and squeezed the lord's hand. He wanted to say something, but the word stuck in his throat, and before he knew the man left.

CHAPTER XX

The judge, Mr. Mežon, about whom old men told me that he was a hard and strict man, who recognized and believed only the law, showed at this moment that he was not so heartless or to be devoid of all human sympathy. For when he saw a tear in Lovre's eye, he forgot half of his indictments against Kvas and thought to himself that a man who is grateful and part with difficulty from the man who leaves him in the lurch that such a man does not become a murderer so easily.

"You just calm yourself, Kvas!" he tried to console him. "As you say, and I believe you, you shall soon be free again. But you must not think evil of me; my duties are strict, as you shall no doubt learn; for I understand that you shall stand law. And later, when I shall free you of all suspicion, I shall speak to the lord, and I am certain that my word will be worth something. Of course, as far as the girl is concerned, that I understood, you will have to leave her alone after that. But then the world is large, and there are enough of various types of girls that at least two girls come on each fellow. You just listen to me, I experience a great deal already. I, for instance, took for my wife only the fifth one from those that I picked out. You need not be afraid of the jail for tonight either. I shall see that you shall get a good room, and that you shall be served to your liking."

"Thank you!" replied Lovre curtly.

"And now let us go into the ruinous nest, Polesek, so that you can inquire and complete whatever business you desire."

On the threshold was standing Mr. Piškav, smoking from his customary pipe. The old man because of his advanced age could neither see nor hear well, hence he noticed the newcomers only after the judge addressed him. He looked and wrinkled his forehead, and asked, "What do you wish, gentlemen?"

The judge asked, "How is Marian?"

"Thank you, better!" replied the father, almost angrily.

"May I see him?" asked Kvas.

"It is not necessary. He is not permitted to talk yet, even if he could," replied the old man, and, bowing a little, he turned to go into the house without saying more.

Kvas stepped close to him and said, "Doctor, your son Martin begs you to come to him today yet. He is lying ill in Krjavelj's hut, and he has something important to tell you."

The old man looked at the messenger surprised; he blushed a little, and without saying a word went into the house.

Kvas wanted to give him Martinek's letters, but because he did not want the judge to see them, and because the old man did not care to wait, he could not do it.

The judge ordered the carriage to turn, and both rode away.

"This Mr. Piškav is certainly a strange character, but of a strong constitution. I am here 15 years already as judge, but he seems to me always the same," talked on Mr. Mežon, who was anxious to begin a conversation with his prisoner. But Kvas was not disposed to talking, and answered as short as possible.

(Continued)

DOPISI

(Nadaljevanje z 3. strani)

...že eno uro pred sejo, to je ...mih dopoldne. Kdor ne bo ...al v omenjenem času, bo ...čakati za po seji, ker ...sejo se ne bo kolektalo ...menta.

...pam, da bodo člani ta poziv ...evali in se vsi odzvali, ker ...bodo pokazali, da so v ...ici agilni člani in članice ...tva št. 94 in J. S. K. Jed... Torej, na svidenje v ne... 10. decembra! — Za dru... št. 94 JSKJ:

...seph Petrovčič, tajnik.

Aurora, Ill.

...em potom pozivljam članice ...tva sv. Ane, št. 119 JSKJ, ...se polnoštevilno udeleže ...e letne seje, ki se bo vršila ...deljo 10. decembra ob dveh ...dne v navadnih prostorih. ...menjeni seji bo volitev dru... ...ih odbornic za leto 1934. ...na svidenje na seji dne ...decembra! Sestrski po... ...! — Za društvo št. 119 ...:

Mary Verbic, tajnica.

Calumet, Mich.

...redni mesečni seji dru... sv. Cirila in Metoda, št. 9 ...ki se je vršila 19. novem... ...je bilo sklenjeno, da se ...izredna seja za glavno ...zborovanje in volitev dru... ...ih uradnikov za leto 1934. ...ja se bo vršila v nedeljo ...cembra v navadni dvora... ...se bo pričela ob dveh po... ... Poleg izvolitve dru... ...ega odbora bo na omenje... ...treba rešiti še več drugih ...točk. Torej so prošeni ...ni tega društva, da se ...ijo te važne seje, ki se ...enkrat na leto in je veli... ...pomena za društvo in Jed...

...še omenim, da po kon... ...seji bomo imeli nekoliko ...zabave, ker tako je skle... ...ruštvo na zadnji seji in je ...alogo društvenemu odbo... ...preskrbi nekaj za pod ...nekaj za pomočiti suha ... Vse to je že naročeno in ...anstvu na razpolago po se... ...decembra. Torej upam, ...izostane noben član ali ... Čim več nas bo, tem ...sklepe bomo lahko osvo... ...a seji in tem prijetnejša ...a bo po seji. — Za dru... št. 9 JSKJ:

John D. Zunich, tajnik.

Baggaley, Pa.

...stvo društva sv. Alojzija, ... JSKJ, je vljudno vablje... ...se udeleži letne seje, ki ...vršila v nedeljo 17. de...ra. Seja se bo vršila v na... ...prostorih in se bo priče... ...eni uri popoldne. Za re... ...bomo imeli več važnih za... ...med katerimi je tudi izvo... ...društvenega odbora za le... ...1934. Za omenjeno sejo se ...obeta tudi nekaj kandida... ...za v mladinski oddelek. To... ...na svidenje 17. decembra! ...ski pozdrav! — Za društvo ... JSKJ:

Vincenc Resnik, tajnik.

Omaha, Neb.

Tem potom vljudno vabim ...in članice društva sv. Šte... ...št. 11 JSKJ, da se polno... ...no udeležijo prihodnje se... ...ki se bo vršila v nedeljo 17. ...bra v navadnih prostorih. ...a 17. decembra bo zadnja v ...letu, zato je dolžnost vseh ...in članic, da se je udele... ...Na prihodnji seji moramo ...iti več važnih zadev, med ...ere spada izvolitev društve... ...ga odbora za leto 1934 in ...rejem društvenih pravil ali ...čeb, po katerih bo društvo ...ovalo v letu 1934. Dolžnost ...je, da opozorim člane in čla... ...našega društva, da se spo... ...da se vsi snidemo na seji ...enkrat na leto, to je na let... ...seji. Nekateri člani našega ...štva so brezbrižni glede svo... ...društvenih obveznosti in s tem napravljajo mnogo dela društvenemu tajniku in tudi glavnemu uradu. Vsak član ali članica, ki je zavarovan ali zavarovana za bolniško podporo, pa je vsled neplačanja asesmenta suspendiran, ne dobi nikake podpore, če v tistem času zboli. Tajnik se mora ravnati po pravilih in društvenih sklepih in ne more zakladati asesmenta za člane iz društvene blagajne. To še toliko bolj drži, ker naša društvena blagajna je prazna kot vinska posoda meseca maja. Člane in članice nujno prosim, da poravnajo svoje dolgove, sicer bomo morali prositi glavni urad za pomoč. Ako bi šlo vse točno po pravilih, bi moral suspendirati lepo število članov in članic, toda dosedaj sem se tega branil, kolikor je bilo mogoče. Toda, če v bodoče ne dobim plačila pravočasno, ne bo drugega izhoda kot suspendacija. K sklepu poudarjam še enkrat: naj nihče ne zamudi zadnje seje v tem letu, ki se bo vršila 17. decembra! Na svidenje! — Za društvo št. 11 JSKJ:

John Urek, tajnik.

Rockdale, Ill.

Članom in članicam društva Vitezi sv. Mihaela, št. 92 JSKJ, naznanjam, da se bo glavna letna seja vršila v nedeljo 17. decembra. Prosim vse člane in članice, da pridejo na to važno sejo in si izvolijo društveni odbor, ki bo vodil društvene posle v letu 1934. Večkrat se zgodi, da člani ne pridejo na sejo, potem pa pregovarjajo in kritizirajo, da se je izvolilo take-intake člane v odbor. Člane in članice našega društva tudi pozivljam, da od sedaj zanaprej bolj točno plačujejo svoje društvene prispevke, ker drugače bo treba postopati z njimi po jednotinih pravilih. Bratski pozdrav! — Za društvo št. 92 JSKJ:

Louis Urbančič, tajnik.

Windber, Pa.

Tem potom pozivljam člane in članice društva Radnik, št. 204 JSKJ, da se polnoštevilno udeleže seje, ki se bo vršila v nedeljo 17. decembra v navadnih prostorih. Na dnevnem redu bo volitev društvenega odbora za leto 1934. — Za društvo št. 204 JSKJ:

Vinko Kinkela, tajnik.

Sheboygan, Wis.

Tem potom prijazno vabim vse člane in članice društva sv. Janeza Krstnika, št. 82 JSKJ, da se gotovo udeležijo prihodnje glavne in letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 17. decembra in se prične točno ob dveh popoldne. Kot znano, bomo na tej seji volili društveni odbor za leto 1934. Poleg tega bo na dnevnem redu še več drugih važnih zadev, glede katerih bo treba nekaj ukreniti, da ne bo pc seji kakšnega prerekanja. V zapisniku zadnje letne seje je zabeležen društveni sklep, da kdor se ne udeleži glavne ali letne seje, plača en dolar v društveno blagajno. Izvzeti so le člani, ki so na bolniških ali potnih listih. Tudi članice so izvzete oziroma oproščene kazni za neudeležitev, kljub temu pa so vljudno vabljene, da se udeležijo seje vsaj enkrat v letu in sicer glavne letne seje. Člane, ki kaj dolgujejo na asesmentu, prosim, da poravnajo do 25. decembra. Na svidenje torej na seji 17. decembra ob dveh popoldne! Bratski pozdrav! — Za društvo št. 82 JSKJ:

Joseph Yeray, tajnik.

Monessen, Pa.

Vse člane našega društva "Isus prijatelj malenih," št. 68 JSKJ, pozivljam, da se gotovo udeležijo glavne letne seje, ki se bo vršila 10. decembra točno ob deseti uri dopoldne. Vsem članom je znano, da imamo na glavni seji volitev društvenega odbora za leto 1934 in da je treba rešiti še več drugih važnih zadev. Na zadnji seji je bilo sklenjeno, da član, ki se ne udeleži glavne seje, plača 50 centov v društveno blagajno. Izgovor je samo bolezen, ker časa ima vsak dosti. Torej naj pridejo na prihodnjo sejo vsi člani, pa bo izvoljen odbor, ki bo vsem po volji, in sprejeti bodo drugi sklepi, ki bodo v zadovoljstvo članstvu. Ni pa pravilno, da člani ne pridejo na sejo, potem pa društvene zaključke kritizirajo. Na svidenje na seji 10. decembra! — Za društvo št. 68 JSKJ:

Andro Matko, tajnik.

Canon City, Colo.

Člane in članice društva Triglav, št. 147 JSKJ, pozivljam, da se, vsi brez izjeme, udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v nedeljo 17. decembra v navadnih prostorih in se bo pričela ob treh popoldne. To bo zadnja seja v tem letu, zato je potrebno, da se je udeleži vse članstvo. Na seji bo prečitan račun, da bo članstvo znalo, če smo napredovali ali nazadovali. In kot je vsem znano, se bo na tej seji tudi volil društveni odbor za leto 1934. Članom, ki jih ni bilo na zadnji seji, naj bo tem potom povedano, da je bilo sklenjeno, da vsak član, ki ne pride na sejo 17. decembra, plača $1.00 v društveno blagajno. Te kazni so oproščeni bolniki, članice in pa tisti člani, ki morajo istočasno delati.

Na redni seji dne 12. novembra smo razpravljali na kak način bi proslavili 35-letnico J. S. K. Jednote pri našem društvu. Ker pa nas je bilo le malo število navzočih, nismo sklenili druzega, kot da društvo plača stroške zdravniške preiskave za vsakega novopristoplega člana odraslega ali mladinskega oddelka. Vsi člani in članice našega društva so prošeni, da se podajo na agitacijo. Pravilno bi bilo, da bi vsak pred koncem leta pridobil vsaj enega novega člana društvu in Jednoti. To bi bil najlepši dar Jednoti za njeno 35-letnico. Dobro je tudi pomniti, da plača Jednota za vsakega novopridobljenega člana v odrasli ali mladinski oddelek določeno nagrado; te nagrade znašajo od 50 centov do $4.00. Pa na svidenje v nedeljo 17. decembra! Pozdrav glavnemu odboru in vsemu članstvu J. S. K. Jednote!—Za društvo št. 147 JSKJ:

Anna Susman, tajnica.

New York, N. Y.

Velecenjeni gospod urednik:

Radi bi zaprosili Vaše čitatelje za sodelovanje potom Vašega cenjenega lista. Mnogi izmed njih prav za gotovo čitajo F. L. I. S. članke, priobčene v Vašem časopisu. Nekateri izmed njih morda ne vedo, da te članke piše Foreign Language Information Service kot del svoje naloge, da tolmači Ameriko priseljencem in priseljence Ameriki.

Čitatelje, ki so našli F. L. I. S. članke zanimive, bi prosili, da nam to povejo in pišejo. Ali so Vam bili ti članki kake koristi? Na kak način? O katerih stvareh bi radi hoteli, da pišemo v bodočih člankih? Ako bi Vaši čitatelji odgovorili na kako ali vsako izmed teh vprašanj s tem, da pošljejo pismo ali dopisnico na Foreign Language Information Service, ali skratka F. L. I. S., 222 Fourth Ave., New York City, bi mi bili jako hvaležni in bi bilo nam to od velike koristi.

Nekatere izmed Vaših čitateljev bo zanimalo znati, da ti F. L. I. S. članki predstavljajo le del delovanja Foreign Language Information Service-a. Ta organizacija odgovarja vsak mesec na stotine pisem, ki jih dobiva od tujerodcev širom vseh Zedinjenih držav, kateri prosijo za informacije in nasvet glede naturalizacije, priseljevanja in drugih vprašanj. Organizacija tudi deluje v smislu, da se Amerikanci v obče bolj spoznajo s tujerodnim ljudstvom, z njegovo dedovino in prispevki. Bori se proti zapostavljanju inozemcev v stvareh zaposlenosti, za združitev ločenih družin, za znižanje naturalizacijskih pristojbin in enake stvari. To delo FLIS-a je omogočeno potom podporne članarine, ki znaša en dolar na leto ali več.

Bo nam od velikanske koristi, da dobimo nasvete in pomenke Vaših čitateljev. Vsakdo, ki rad čita F. L. I. S. članke in hoče jih več ali ima kak nasvet v tem pogledu, naj piše na

F. L. I. S.,
222—4th Ave., New York City.

Presto, Pa.

Tem potom naznanjam vsem članom in članicam društva sv. Barbare, št. 4 JSKJ, da se bo glavna ali letna seja vršila v nedeljo 10. decembra ob dveh popoldne. Članstvo se je v splošnem zelo slabo udeleževalo mesečnih sej tekom leta, zato je želeti, da se vsaj zadnje seje v letu udeleži polnoštevilno.

Veselica s plesom, katero je društvo priredilo v korist društvene blagajne na večer 29. novembra, je bila od strani članstva zelo slabo obiskana. Bratski pozdrav! — Za društvo št. 4 JSKJ:

John Demshar, tajnik.

Pittsburgh, Pa.

Pozivljam člane društva sv. Štefana, št. 26 JSKJ, da se vsi udeleže glavne letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 17. decembra. Seja se bo vršila v Slovenskem domu (sobi št. 5 in 6) in se bo pričela točno ob dveh popoldne. Na dnevnem redu bo več važnih točk, katere se običajno rešujejo na letnih sejah. Izvoliti je treba društveni odbor za prihodnje leto in sestaviti društvene določbe za poslovanje v bodočem letu. Društveni odbor bo podal svoje letno poročilo o stanju društva. Vzrokov je torej dovolj, da bi se morali te važne seje udeležiti vsi društveni člani in članice. —Bratski pozdrav vsemu članstvu JSKJ, posebno pa članstvu društva št. 26 JSKJ!

Joseph Pogačar,
tajnik društva št. 26 JSKJ.

Pueblo, Colo.

Člani in članice društva sv. Petra in Pavla, št. 15 JSKJ so vljudno vabljeni, da se udeležijo prihodnje mesečne seje, ki se bo vršila v nedeljo 10. decembra. To bo najvažnejša seja v vsem letu, zato je dolžnost vsakega člana, da se iste udeleži. Na zadnji redni seji je bilo sklenjeno, da član našega društva, ki ne pride na letno sejo 10. decembra, plača $1.00 v društveno blagajno; veljaven izgovor za neudeležitev je zelo važen vzrok. Na omenjeni seji se bo vršila tudi volitev društvenih odbornikov za prihodnje leto, torej je važno tudi iz tega vzroka, da so člani polnoštevilno navzoči na seji, da se vse završi v zadovoljstvo večine.

Po seji bo pripravljeno nekoliko brezplačne tolažbe za tiste, ki se bodo morda tekom seje preveč utrudili in užejali. Torej, ne zamudite prilike, ki se ne ponuja vsak dan!

Predno zaključim še apeliram na člane našega društva, da poravnajo vse tekoče in morebitne zaostale asesmente, da bodo ob koncu leta knjige čiste.— Za društvo št. 15 JSKJ:

Joseph Merhar, tajnik.

Lorain, O.

Zdravo in dobro je, da se včasi malo pozabavamo in poveselimo, kajti če se ves čas čmerno držimo, prav gotovo ne vpliva dobro na naše zdravje. Ker se nekateri vzdržujejo plesa v adventnem času, je sklenil odbor Slovenske mladinske šole S. N. Doma prirediti prijetno "card party" na večer 10. decembra. Prireditev se bo vršila v S. N. Domu. Pogledati pride to prireditev tudi Miklavž, ki je sedaj vedno na potovanju. Pripravljen bo okusen prigrizek, nekoga čaka lepo darilo, to vse samo za 15 centov.

Vabljeni so na to prireditev vsi oni, ki se zanimajo za napredek Slovenske mladinske šole, v kateri se tu rojena mladina izpopolnuje v jeziku svojih mater. Vabljeni so starši šolo obiskujočih otrok, da pridejo na prireditev, se zabavajo v prijetni družbi in pokažejo, da hočejo sodelovati z odborom Slovenske šole. Vabljeni so še posebej vsi tisti, ki se zanimajo za naše kulturne ustanove, ker Slovenska mladinska šola je naša važna kulturna ustanova. Obstoj te ustanove je v veliki meri odvisen od njenih prijateljev. Na svidenje torej na večer 10. decembra v S. N. Domu!

Nesreča nikoli ne počiva. "Lepo" Miklavževo darilo sta dobili Mary Baraga s 33. ceste in Rosie Škrjanc, stari po 11 let, ki ju je zadnjo nedeljo popoldne na Globe Avenue avtomobil povozil. Revici sta precej pobiti; Mary se mora zdraviti v bolnišnici, dočim je Rosie v oskrbi doma pri starših.

Društvo Bled SNPJ priredi v nedeljo 17. decembra v tukajšnem S. N. Domu lepo igro "Mrak." Ta drama predočuje življenje v vojnem času. Ker kaj takega že dolgo nismo videli, je upati, da bo poset prireditve zadovoljiv. — Pozdrav!

Vida Kumše.

Kenmore, O.

Društvo sv. Alojzija, št. 127 JSKJ, bo imelo redno in zadnjo mesečno sejo tega leta v nedeljo 10. decembra. Seja se bo vršila v Slovenskem delničarskem domu na Manchester Rd. v Kenmoreu in se bo pričela ob deseti uri dopoldne. Na tej seji se bo volil društveni odbor za prihodnje leto. Kolikor je meni znano, bo treba izvoliti novega predsednika, ker stari je že davno dozorel za "penzijon." Na seji bo tudi poročano o napredku društva v tekočem letu in o uspehu zadnje zabave. Na svidenje torej 10. decembra! — Za društvo št. 127 JSKJ:

Geo. Shaltz, predsednik.

Rock Springs, Wyo.

Članstvu društva sv. Alojzija, št. 18 JSKJ, naznanjam, da se bo vršila glavna ali letna seja tretjo nedeljo v mesecu, to je 17. decembra. Seja se bo vršila v Slovenskem domu in se bo pričela točno o polu desetih (9:30) dopoldne. Glasom sklepa zadnje letne seje, plača vsak član, ki se te seje ne udeleži ali če pride prepozno, po en dolar v društveno blagajno, razen če je bil zadržan po zelo važnem vzroku. Pozdrav vsem! — Za društvo št. 18 JSKJ:

Louis Taucher, tajnik.

Claridge, Pa.

Članstvo društva sv. Mihaela Arh., št. 40 JSKJ, vabim, da se polnoštevilno udeleži prihodnje seje, ki se bo vršila dne 10. decembra. Seja se bo vršila v S. N. Domu in se bo pričela ob desetih dopoldne. To bo glavna letna seja in dolžnost vsakega dobrostoječega člana in članice je, da se iste udeleži. Na tej seji bo volitev društvenega odbora za leto 1934 in ukrepalo se bo o raznih drugih zadevah, ki morajo biti rešene na letni seji.

Vse tiste, katerih se tiče, opominjam, naj poravnajo svoje asesmente, ker je najlažje tajniku zaključiti knjige in račune, če so vsi asesmenti plačani vsaj 25. v mesecu. Društvo št. 40 JSKJ je preživelo najhujšo krizo v zgodovini primeroma zelo dobro. Stoji na dobri finančni podlagi in izgubilo ni dosedaj še dosti članov. Zato vabim tiste, ki mislijo vsled depresije društvo pustiti, da se še premislijo. Ako je njih dolg v tajniških knjigah vpisan, v glavnem uradu pa je asesment plačan, dokler niso suspendirani. Malo dobre volje in malo požrtvovalnosti, pa zopet lahko postanejo dobro stoječi člani društva in ene najboljših podpornih organizacij v Ameriki, kar je gotovo J. S. K. Jednota.

Apeliram na člane, da skušajo za naše društvo in Jednoto pridobiti nekaj novih članov v odrasli ali mladinski oddelek, kar bo najlepši zaključek društvenega poslovnega leta. Pozdrav vsem! — Za društvo št. 40 JSKJ:

Anton Kosoglav, tajnik.

Eveleth, Minn.

NAZNANILO IN ZAHVALA.—Sorodnikom, prijateljem in znancem sporočava žalostno vest, da je dne 25. novembra nenadoma preminil najin ljubljeni sin ALBIN PERIČ.

S tremi prijatelji je odšel na lov in v gozdu ga je eden tovarišev po nesreči tako hudo obstrelil, da je bil na mestu mrtev. Strel ga je zadel naravnost v srce. Pogreb, katerega se je udeležilo veliko število znancev, prijateljev in splošnega občinstva, se je po cerkvenih obredih vršil dne 28. novembra. Izguba ljubljenega sina je toliko bolj občutna, ker je bil že prej njegov brat Joseph ubit v avtomobilski nesreči.

Na tem mestu se najlepše zahvaljujeva najini hčeri in njenemu možu, ki sta prišla na pogreb iz Clevelanda, O., kakor tudi sestri, bratom in bratrancem, ki so prispevali cvetlice v zadnji pozdrav in se udeležili pogreba. Hvala ostalim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so pokojnika obiskali na mrtvaškem odru, ki so se ga spomnili z venci in cvetlicami, ki so darovali za maše zadušnice, ki so nas tolažili v žalostnih urah in ki so pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Ti pa ljubljeni sin, ki si odšel od nas tako nenadoma in tako mlad, počivaj sladko v rodni zemlji. V srcih svojih staršev, bratov in sester boš vedno ostal v ljubečem spominu, dokler ne pridemo za Teboj tja, kjer ni več trpljenja, ločitve in žalovanja.

Joseph in Mary Perič,
oče in mati.

POPRAVEK

Dopis iz Claridgea, Pa., ki je bil priobčen v Novi Dobi z dne 29. novembra, nosi podpis "Frank Zupančič, tajnik." Pravilno bi moral biti dopis zaključen sledeče: "Za društvo št. 40 JSKJ: Frank Zupančič, predsednik."

LISTNICA UREDNIŠTVA

J. D., Chicago, Ill. — Formalno je bila napovedana rusko-japonska vojna dne 10. februarja 1904, dasi je Japonska začela s sovražnostmi že dva dni prej, namreč 8. februarja 1904. Hudi boji za Port Arthur so se vršili od 20. do 31. julija 1904. Port Arthur je padel med 1. in 2. januarjem 1905. Bitka pri Mukdenu se je vršila od 14. februarja do 12. marca 1905. Bitka v japonskem morju se je vršila 27. in 28. maja 1905. Ameriški predsednik Theodore Roosevelt je ponudil posredovanje za sklenitev miru dne 7. junija 1905. Zavzetje Sahalina se je završilo 31. julija 1905. Mirovna konferenca se je vršila v Portsmouthu od 9. do 29. avgusta 1905. Mir med Rusijo in Japonsko je bil podpisan 5. septembra 1905.

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

Strašna bitka zaradi pešpota. V vasi Kudič blizu Bihača sta se kmečki družini Alije Miškića in Hosana Šarića že več let pravdali in tudi pretepavali zaradi nekega pešpota. Staro sovraštvo si je te dni nenadno dalo duška v krvavi bitki z vilami in sekirami. V bitki so zmagali Miškićevi, a je tudi na njihovi strani nekaj ranjencev. Strašna nesreča pa je zadela Šarićeve; oče in sin sta ubita, ostala je na posestvu sama žena s kopico malih otrok. Glavi ubitih Šarićev sta popolnoma razsekani s sekirami. Nekemu kmetu so divji nasprotniki z gnojnimi vilami iztaknili oči. V Bobiču v bolnici se trije ranjenci borijo s smrtjo. Orožniki vodijo preiskavo, strahovitega prelivanja krvi pa noče biti nihče kriv.

V Jugoslaviji je 85 mest, v katerih je od 10,000 do 300,000 prebivalcev. Največ prebivalcev ima Beograd z Zemunom in Pančevom, in sicer okrog 289,000, drugo največje mesto je Zagreb s 185,000 prebivalci. Subotica ima po zadnjem ljudskem štetju 100,000, Sarajevo okrog 80,000 in Novi Sad nad 65,000, Ljubljana pa okrog 60,000 prebivalcev. Pri ostalih mestih se takole spreminja število prebivalstva: nad 40,000 prebivalcev imata Split in Osijek, nad 30,000 Šibenik, Niš, Maribor, Bitolj, Veliki Bečkerek, Sombor in Senta, nad 20,000 Vršac, Velika Kikinda, Zemun, Kragujevac, Banjaluka, Pančevo, Karlovac in Mostar, nad 15,000 Stara Kaniža, Prizren, Dubrovnik, Leskovac, Kumanovo, Tuzla, Tetovo Priština in Sušak, ostalih 52 mest pa ima pod 15,000 prebivalcev. Med njimi je 19 mest, ki imajo pod 5,000 prebivalcev. Skupno število prebivalcev jugoslovanskih mest je znašalo leta 1921—1,464,447, deset let pozneje pa 1,939,335. V desetih letih je torej število mestnega prebivalstva narastlo za 474,788 ali za 32.48 odstotkov. Največje naraščanje števila prebivalstva je bilo v Beogradu, takoj za Beogradom pa v Novem Sadu, kjer se je v desetih letih število prebivalstva podvojilo.

Zanimivi so podatki o stanovski ali poklicni opredelitvi prebivalstva jugoslovanskih mest. V mestih dunavske banovine se bavi s poljedelstvom 40, z obrtjo 33, s trgovino 12, s svobodnimi poklici in javnimi službami 10, brez stalnega poklica pa je 12 odstotkov prebivalcev. V ostalih banovinah je med meščani vedno manj poljedelcev. Poljedelskih mestnih prebivalcev je tako na primer v vrbaski banovini 25, v primorski 22, v zetski 20, v vardarski 15, v savski 15, v drinski in moravski manj kot 10, v dravski banovini pa komaj 2 odstotka. Najizrazitejše meščansko obeležje po strukturi svojega prebivalstva imajo torej mesta v dravski banovini, kjer sta samo dva odstotka poljedelcev proti 21 odstotkom trgovcev, 27 obrtnikov in ostalih meščanov, ki so v državnih in zasebnih službah ter v svobodnih poklicih. Mesta dunavske banovine pa so velike vasi, kajti pretežna večina prebivalstva spada med poljedelce. Tako na primer je v Stari Kaniži 67, v Senti 64, v Veliki Kikindi, 53 v Subotici 48, v Somboru 41, v Novem Sadu 21, v Velikem Bečkereku pa 20 odstotkov kmetov. Zanimivo pri tej nenavadni strukturi mestnega prebivalstva pa je, da so se v 10 letih tudi mesta v dunavski banovini izdatno razširila. Prirastki prebivalstva mest v dunavski banovini so večji od prirastkov mest drugih banovin z izrazitejšim meščanskim prebivalstvom.

V Beogradu se je začetkom novembra završil proces proti upokojenemu podpolkovniku Luju Mičiću in tovarišem zaradi zločina vohunstva v korist dveh tujih držav. Podpolkovnik Mičić je bil obsojen na smrt, osem njegovih tovarišev, med katerimi sta bila tudi dva italijanska državljana in en avstrijski državljan, pa na daljše zaporne ali denarne kazni. Na smrt obsojeni podpolkovnik Mičić je bil dne 16. novembra obešen.

Rado Murnik:

NA BLEDU

(Nadaljevanje)

9.

Popihal sem jo domov in se preoblekel. Na oknu sem našel listek. Balenovič me je vabil na postrvi v hotel, kjer je stanoval.

Povabljeni so bili tudi svetnik Oven pa doktorja Zalokar in Jurinac. Kosili smo na veliki verandi. Postrvi so bile izborne in Nada izredno ljubezniva. Po obedu pa se je poslovila in udarili smo tarok. Balenovič nam je nepristransko zaplečeval. Obiral nas je svetnik. Zato ga je krstil Janko za Oberona.

"Če sem jaz Oberon, je pa moja presladka Genofefa sama presvetla Titania, kraljica škratov!" se je muzal gospod Zlatoust.

"Danes ima jezero svojih 26 C," je dejal Janko. "In danes ne bo nič tennisa!"

"Zakaj ne?" sem vprašal nemilo presenečen.

"Ali ne vidiš, da bo dež?"

"Nevihta bo!" je rekel Balenovič čez nekaj časa.

Sivi in temnomodrikasti oblaki so se zlivali v enobarvno kalno sivoto. Mrak je ogrinjal bližnje vrhove in jezero je posivelo kakor jeklo. Veter je vznašal in pometal cestni prah, listje in bilke. Drevje se je globoko klanjalo, kakor bi prosilo, rotilo; obrežne veje so se omakale v jezeru.

"Kaj mi izbijaš taroke!" se je jezil Janko.

Že se je oglašal zamolkel grom in prve debele težke kaplje so trdo udarile na streho, po nasadih in pesku. Tiho so padale v jezero. Zabliskalo se je in ulilo, zabučal je grom in grozotno odmeval od gora. Nekaj zakasnelih ladij je bežalo v zavetje. Jezero je kipelo od tisočerih mehurcev in jelo gnati jezne openjene valove.

Tudi Janko se je jezil, ker sem igral res prav slabo.

Iz mračnih oblakov se je spuščala tema, kakor bi se nočilo. Naglo je sledil blisk blisku, tresk tresku! Lilo je huje in huje. Nehali smo tarokirati. Balenović nas je povabil gori v svoje stanovanje.

Tedaj pa je prihitel Mr. Heywood na verando in kazal preplašen na jezero: "Moja hči! Moja Molly!"

Miss Molly je blodila sredi nevihte sama v svojem čolnu po jezeru. Vihar in valovi so se igrali s slabotno lupinico. Dekle je klečalo v ladjici in — kadar se ni moralo oklepati klopi — s povzdignjenima rokama prosilo pomoči. Prestrašeni oče je bil mrtvaško bled.

"Pomagajte ji, rešite jo!" je prosil plaho.

"Že ji hiti čoln na pomoč!" je vzkliknil Balenović. "Dobro jo reže navzlic viharju in valovom! To je veslač!"

Skozi mračno dežno mrežo nisem videl ničesar. Šele, ko je strahovit blisk ožaril jezero z demonsko svetlobo, sem za trenotek opazil rešilno ladjo.

"Hvala Bogu!" je vzdihnil Anglež in sklepal roke.

"Joj! — Njen čoln se je potopil," nam je dejal Balenović hrvatski čisto tiho. "Menda je zajel vode in se pogreznil."

Sočutno smo gledali nesrečnega bogatina.

"In rešitelj?" sem nestrpno vprašal bistrovidnega Hrvata.

"Tudi njega ne vidim več. Pretemno je, predaleč! Bog pomagaj, da ne utoneta oba!"

"Tako divjega pa nisem videl jezera še nikdar!" je izpregovoril Janko. "Kdo bi pričakoval kaj takega, ko je sicer tako krotko!"

Pogled na razjarjeno otemnelo jezero je bil zaeno divoten in grozen. Včasi so strele odkrile otok, da je trenutkoma zatrepetal v bledem ognju kakor prikazen. Treskalo je naglo zaporedoma s kratkimi silnimi udari, kakor bi nekaj težkega z vso močjo prodrlo nebeški obok in hotelo pogrezniti breg in hribe v jezero. Grom je bobnel in bučal in odmeval, kakor bi valilo težke skale po votlih gorah. Bilo je jako hladno.

Težko smo čakali, kaj bo. Te minute so se nam zdele dolge ko sama večnost. Vsem so močno utripala srca od pričakovanja in razburjenosti. Naposled je vendar nekoliko nehalo liti.

"Otel jo je!" je skoraj zakričal Balenović. "V svojem čolnu jo pelje naravnost proti nam! Živio!"

"Rešil jo je!" je šlo od ust do ust. "Hvala Bogu!" Kako smo se oddahnili!

Počasi se je bližala ladja, ki se je morala še vedno boriti z viharnim vetrom in valovi. Hiteli smo na obrežje. Čolnar se je upiral ob vesli, da so škripale trte. Vrgel je verigo, železo je zarožljalo na kamenu. Potegnili smo čoln do brega, rešitelj pa je dvignil v jadro zavito nezavestno devojko iz čolna in skočil z njo na kopno. Spoznal sem ga šele sedaj. Bil je Minkin ljubček, Zoretov Jaka.

Tedaj se je mlada Angležinja zavedla in osuplo pogledala naokoli. Nesli so jo v njeno sobo. Vsem nam je bilo tako svečano, tako veselo in lahko v duši! Vsi smo čestitali junaškemu rešitelju in mu stiskali roke.

Jaka pa je molčal.

Bil je ves moker in vroč in v ohlajenem zraku se je dvigal lahen par od njega. Premočena obleka se je tesno oprijemala njegovih krepkih mišic.

"Jaka, zdaj pa le hitro čašo vročega čaja!" mu je svetoval Janko. "Pa nemudoma se preoblecite, veste! Zbogom, vrli junak!" Nato je odhitel doktor k Angležema, ki sta poslala ponj. Jaka je odšel tiho domov.

Nevihta je ponehala in krotkeje so pljuskali valovi ob breg. Skozi raztrgane oblake je posijalo solnce in se smejala prijazna modrina. Z Balenovićem sva šla karambolirat, svetnik Oven pa nama je vestno zapisaval in zadovoljno pušil Balenovićeve fine havane. Doktor Zalokar se ni dolgo mudil pri Angležih. Povedal nam je, da ne preti Molly nobena nevarnost in da je Nada pri njej. Molly da govori le o svojem rešitelju, kakor bi bila vsa zaljubljena vanj. Ostali smo do večera skupaj.

Drugo jutro sem slišal iz Osojnikove kuhinje tiho ihtenje. Minka je sedela na trinogatem stolu in tiščala predpasnik na oči.

"Kaj pa je, Minka? Zakaj se pa jokate?"

Izprva ni hotela ali ni mogla odgovoriti. Tilnik in prsi so se ji venomer stresale.

"Jaka je tako bolan!" je zajecala naposled. "Leži."

"Pa niso poslali po zdravnika?"

"So, pa ga ni doma."

Hitel sem po Janka. Oba sva šla k Zoretovim.

(Dalje prihodnjič)

A. GATTI:

Moji afriški doživljaji

1.

V gorah severne zulujske dežele so se pojavili levi. V pokrajini je zavladal strah. Domačini so bili prestrašeni, postali so previdnejši in se niso upali oddaljiti od svojih kralov, iz blata in šibja sezidanih koč, posamezniki pa sploh niso imeli poguma iti na lov v grmovje, ki je obkrožalo vas.

Čeprav so domačini napovedali levom vojno in jih skoro vsak dan v dobro pripravljenih skupnih pohodih pobili lepo število, ni postal "simba" nič previdnejši, narobe, čedalje več jih je bilo in čedalje nesramnejši so postajali.

Črni lovci so se začeli upirati, ker so videli, da niti čarovniki ne morejo odvrniti nevarnosti.

Posebno nezadovoljni so bili "levji bratje," družba vojščakov, v katero so sprejeli samo tistega, ki je bil ubil že vsaj enega leva, ko je Sukumbana, njihov posebni čarovnik, vprašal s svojimi skrivnostnimi vudujskimi svečanostmi bogove za svet. Um Kulumkulu, najvišji bog, se mu je prikazal in mu povedal, da je povzročil veliko sušo in levji napad eden izmed "levjih bratov," ki "ima hudobni pogled in je prinesel nesrečo vsej deželi."

Vsi so bili prepričani, da je veliki bog ukazal Sukumbani, naj vzpostavi red in mir na edino možni način: z vohalnim obredom. Samo tako bi bilo mogoče izslediti moža s "hudobnim pogledom," ga kaznovati in s tem pomiriti zle duhove.

Vse to mi je povedal Ksipuzo, vrhovni glavar. Sukumbana je prosil Ksipuza, naj mu dovoli izvršiti imenovano slovesnost; toda glavar je to odklonil. Vedel je, da se taka svečanost vedno konča z obtoženčevo smrtjo in da bi ga oddaljene bele oblasti takoj poklicale na odgovor, če bi slišale o grozodejstvu. Toda stare plemenske tradicije so bile močnejše in povsod se je kazala želja po uporu. Še celo med starimi in izkušenimi "indunami," med vojaki, ki so se v mladosti borili proti belcem in so smeli nositi (kot znak junaštva) na svojih glavah koščen obroč.

Nekega zgodnjega jutra me je zbudila enolična pesem. Vsi uporni vojščaki so se v zboru pojoč zbirali okoli Sukumbanovega krala. Mahoma sem razumel: čeprav jim je bil glavar prepovedal slovesnost, so jo vendar hoteli prirediti. Več ko sto petdeset močnih postav se je zbralo okoli Sukumbane, treh indunov in Suakinija, čarovnika, ki sme edini opravljati to slovesnost.

Suakini je bil izredno suh in dolg človek, skoro sama kost in koža, z izklesanim in odločnim obrazom. Njegove neprestano migljajoče oči so bile uprte v konico sulice, ki je bila nedaleč od njega zapičena v zemljo. Na svojih dolgih nogah se je zibal ves čas naprej in nazaj, v enoličnih presledkih, in tiho popeval, skoro suval je sapo iz grla. Slično so ječali tudi ostali vojniki in hrum je počasi, a vztrajno naraščal.

Ko je stokanje doseglo vrhunec, začelo počasi pojemati in končno popolnoma utihnilo, je dobil čarovnikov obraz hipnotičen in nadnaraven izraz. Prav dobro sem slišal, kako je čarovnik lovil sapo. Bil je popolnoma v oblasti nekega namišljenega duha in pripravljen opraviti svoj mrtvaški posel.

Nenadoma sem videl, kakor da se je zravnal in začel skakati okoli, zdaj k temu, zdaj k drugemu vojaku; vsakega je ovohal in nato odrinil v stran. Prav nič se ni utrudil pri svojem napornem poslu; posebno ga je podžigalo ječanje, ki so ga črni vojaki ponovno začeli.

Prizor me je globoko presunil in ni mi treba še posebej poudarjati, da sem pazil na vsako podrobnost obreda, ki ga pred menoj še niso bile videle bele oči. Bantu-Simbe ("levji bratje," prej opisana družba lovcev na leve) se niso prav nič menili zame, še opazili me niso.

Drugega za drugim je Suakini ovohal, pri nekaterih ponovil poskus, se obotavljaje ustavil, nato pa odločno pokazal na mladega moža, ki sem ga prav dobro poznal in ki so ga imenovali Silevo. Zgrabil je mladeniča za roko in ga potegnil v sredo kroga. Ubogi osumljenec se je obupno boril in v njegovih očeh sem zagledal odsev groze.

"Ti si mož s hudobnim pogledom," je blazno kričal Suakini, "ti si vzrok naši nesreči!"

Kakor en mož so planili vojščaki pokonci, začeli divje zmerjati in preklinjati osumljenca in kakor obsedeni so skakali visoko v zrak. V trenutku so podivjani črnci pritisnili Silevo ob suho drevo, ki je stalo na jasi.

Indune so nekaj zapovedali. Vojniki so napravili krog okoli drevesa, Sileve in indunov. Nekaj trenutkov so molčali, nato pa znova začeli vpiti, ko je prišel v krog Suakini, zdaj že ne več v zamaknjenosti, z loncem vrele in kadeče se vode v roki. Torej bom videl ognjeno preizkušnjo, o kateri sem že neštetokrat čul . . .

Sileva je zrl na lonec s prestrašenimi očmi, izražajočimi grozo. Prav dobro se je zavedal, da mu bodo kmalu potisnili desno roko v vrelo vodo. Le če roka ne bo ranjena, ko jo spet potegne ven, bo pokazal svojo nedolžnost. A kdo bi pričakoval tak čudež?

Že je Suakin pograbil Silevo in mu z močjo, ki jo je imel ne vem odkod, porinil desno roko v vrelo vodo. Sovražni krik bojevnikov je zagrnil Silevino obupno tuljenje in krik.

Sileva, ki so ga nenadoma izpustili, je padel na tla, grabeč se za opeklo roko, tuleč od bolečin in zvijaje se po travi kakor ranjena žival.

Suakini je ukazal bojevnikom, naj bodo mirni, nato pa s slovesnimi besedamo začel: "Sileva je kriv! Posušil je oblake. Odgnal je divjačino in poklical leve. Ukazal jim je, naj nas napadejo in uničijo."

Vojščaki so zgrabili napol omedlelega Silevo in ga privezali k drevesu. Boril se je obupno, a si proti toliki množici ni mogel pomagati.

Porabil sem priliko, ki se mi je ponujala radi velikega nemira in zbeganosti, in se previdno splazil do koče, kjer je nekaj Sukumbanovih žen in hčera strahoma gledalo prizore.

Med njimi sem opazil Mdabuli, lepo deklico, o kateri sem vedel, da se imata s Silevo rada. Šel sem k njej in ji povedal, naj hitro teče h glavarju Ksipuzu in mu pove, kaj se je zgodilo: hitro naj pride in reši njenega zaročenca mučenja, ki mu je pretilo.

Brez besede se je obrnila in stekla kakor puščica proti nevarnim hribom, kjer je divjal simbo — lev. Ljubezen in strah sta ji dajala peroti.

Tiho sem se vrnil na prizorišče. Sileva je bil privezan k drevesu z motvozom, ki ga delajo črnci sami iz ovite, na poseben način pripravljene trave, ki daje neverjetno močno vezilo.

Črnci so se divje prepirali, ali naj ubijejo Silevo z enim udarcem sulice, ali naj ga mučijo s počasnim suličnim plesom.

Obupan sem izračunal, da bo Mdabuli, naj še tako hitro teče, privedla Ksipuza šele čez dve ali tri ure.

Hitro sem se odločil in stopil v krog; za sovražne in grozeče poglede se nisem zmenil.

"Sukumbana, Suakini!" sem dejal. "Brat Bantu-Simbov sem in hočem govoriti!"

"Govori, oče!" je odvrnil Suakini; med tem so vsi drugi utihnili in me radovedno in sovražno ob enem gledali.

Govori! To je bilo lahko reči, a kje, s čim in kako naj bi prav za prav začel!

V rokah sem držal droben filmski aparat, ki je zaradi svoje nenavadne oblike vedno zanimal Zulujce z gora. Vprav zato, ker niso vedeli, kaj pomeni mali, črni zabojček, sem lahko nemoteno snemal, kolikor sem le hotel, to edinstveno slovesnost. Dvignil sem aparat in jim ga pokazal.

"To čudo," sem jim rekel z resnim obrazom, "mi je povedalo, da bo Ungiana, bog dežja, takoj poslal polno moče, ko boste izpustili Silevo!"

Pogledal sem na nebo. Tam pa tam je plaval črnikast oblak, jako nenavaden pojav za to dobo.

"Bantu-Simba!" sem zavpil in pokazal na bližnjo kočo. "Še preden bo senca te koče dosegla znožje drevesa, pokličem dež!"

Vedel sem, da bosta minili dve uri, preden bo senca prilezla do drevesa. V tem času bo, sem si mislil, začelo deževati, ali pa bo prišel Ksipuzo in rešil nesrečnega Silevo.

Suakini je vstal in resno dejal, govoreč v imenu drugih: "Verjamemo ti, oče, toda ko pride senca do drevesa, bo sodba nad Silevo izvržena."

"Uuuuuuuuuuh! Uuuuuuuuuh Uuuuuuuuuh!" so vpili drug preko drugega in pritrjevali pogodbi.

Tedaj sta se začeli najdaljši dve uri mojega življenja. Senca je ves čas lezla proti drevesu in v moji razburjeni domišljiji se mi je zdelo, da se ji veliko bolj mudi, kot običajno.

Senca je dosegla drevo.

Mahoma, kakor da bi jih spustil z verige, so skočili Bantu-Simba pokonci; začeli so peti divjo pesem in so sprva počasi, potem čedalje hitreje korakali okoli drevesa.

Bila je pogrebna koračnica, kakršne si nisem nikoli predstavljal: lepa in popolnoma v ritmu, a obenem grozna. Silevin obraz je posivel. Izgubil je zadnjo nado.

Korakanje okoli drevesa je postajalo hitrejše in sčasoma prehajalo v ples. Obredna pesem je postajala glasnejša in glasnejša, nazadnje se je pa vse izpremenilo v živalsko besnenje in tuljenje.

Krog se je čedalje bolj ožil in več ko sto konic sulic se je družilo v železno kačo, ki je prežala na plen. Med skokom dveh nagih in mokrih teles sem videl Silevo z izbuljenimi očmi in napetimi mišicami.

Vsakokrat, ko so prišli naokoli, je smel eden izmed plešočih vojnikov udariti po Silevi. Še nekaj minut in ta močni mladenič je moral umreti od izgube krvi. A prej mu bo zadal Suakini udarec s sulico, ki mu bo prebodla srce in ga pribila na drevo.

Množica ljudi se je prikazala v daljavi — tekli so na vso moč. Eden izmed njih je vodil druge in velik šop črnih peres mu je mahal z glave. Bil je Ksipuzo.

"Glavar Ksipuzo!" sem zavpil, kolikor so mi pljuča dala. "Stojte! Glavar Ksipuzo prihaja!"

Ksipuzo, čeprav še ves zasopel, se je že od daleč pričel jeziti nad neposlušno drhaljo. Nekaj vojakov njegove telesne straže je hitro porezalo vezi, s katerimi je bil Sileva privezan na drevo; iznemoglega so ga položili na zemljo. Upornike je glavarjev prihod hitro spravil k zavesti.

Mdabuli se je med tem vrnila, izmučena od dolgega teka, a vendar je imela že polne roke zdravilnih zelišč, s katerimi je začela zdraviti ranjenca.

Ksipuzo se ni mogel dovolj najeziti. "Ja baaba (o, oče)!" mi je dejal. "Pravico bom izkazal takoj, ko dobim tiste, ki me niso slušali!"

Ni še minila ura, ko sem zagledal čisto drugačen prizor. Ksipuzo je, sedeč pred neko kočo, vodil zbor, kateremu so prisostvovali vsi indune. Pred njimi je stal Sileva. Mdabulino nežno zdravljenje in nenavadna odpornost, kakršno imajo le črnci, sta popolnoma odvarovala Silevo, kateremu se mučenje in velika izguba krvi skoro nista poznala.

Za mladeničem je stala glavarjeva telesna straža, na straneh pa skupini bojevnikov, Sukumbanova in Suakinjeva.

Ksipuzo je z običajnim ponosom in mirom pričel govoriti. Ozmerjal je oba čarovnika, ki sta se skušala braniti na vse načine, a jima vse skupaj ni dosti pomagalo: prepovedal jima je izvrševati verskih obredov za dobo desetih polnih lun in jima zagrozil, da jima bo za vedno prepovedal izvrševati obrede, če bi se še kdaj zgodilo kaj takega.

Nato je obsodil kar povprek vse vojake, ki so prisostvovali obredu.

"Vsakdo izmed vas," je dejal, "bo jutri privedel pred moj kral najdebelejšo kravo, ki jo ima v staji. Sukumbana, Suakini in vsi indune pa morajo privesti vsak po pet krav. Polovico živali bo dobil Sileva kot odškodnino za kri, ki jo je izgubil. Tako želi Ungiana!"

Ko je skončal obsodbo in videl, da je podelil pravico, se je usedel.

Zanimalo me je, kaj bo veliki duh Ungiana storil z drugo polovico živine; zato sem stopil h Ksipuzu in ga vprašal.

"Druga polovica?" je ponovil brez vsakega začudenja. "Jasno je, da bo druga polovica zame!"

HUDOMUŠNI IZREKI VELIKIH MOŽ

Chamfort: Vdovi, ki bi se rada znova poročila, odsvetujem ta načrt. Zanjo je pač velikega pomena, da nosi ime moža, ki ne more več počenjati neumnosti!

Blumenthal: Pri operah spravlja človeka godba često v isto žalost, kakor besedilo. Besedilo te dela zaspanega, glasba pa ti zaspati ne dovoli.

Bernhardt: Mati modrosti se imenuje previdnost, oče modrosti je neznan; iz tega sledi jasno, da mati previdnost ni bila previdna.

Hebbel: Kjer se poljubljata dva, se plazijo drugi mimo; kjer se dva pretepata, ju drugi obstopijo v krogu.

Heine: Vsakdanji pojav: Baš najlepša dekleta najtežje dobe moža. Tako je bilo že v starem veku; vse tri gracije so obsedele.

Kant: Ženske ne pridejo v nebesa, kajti že Razodetje sv. Janeza pravi na nekem mestu: In zavladal je molk pol ure. Kaj takšnega pa tam, kjer so ženske, ni mogoče.

Shakespeare: Bolje dobro obešen nego slabo oženjen.

Bismarck: Ne smete misliti, da postanete s tem, da vas imenujejo za ministra, takoj bistveno razboritejši nego drugi.

Humboldt: O spiritizmu [illegible] kaj bi se mizica ne pre[illegible] Pametnejši se vda!

Schopenhauer: Čim ve[illegible] mišljajev v kakšni knjigi [illegible] manj misli. — Resnica [illegible] čaka; saj ima dolgo ži[illegible] pred seboj.

Montaigne: Najpra[illegible] delitev darov narave me[illegible] mi se tiče pameti: kajti [illegible] gar ni, ki bi bil s svojim [illegible] žem nezadovoljen.

MADŽARSKE PONUD[illegible] SLOVAKOM

Vodja slovaških av[illegible] stov pater Hlinka je obja[illegible] davno v glasilu česko[illegible] katoliške ljudske stran[illegible] dcvih Novinah" senzac[illegible] članek o madžarskem [illegible] nju proti nedotakljivost[illegible] slovaške republike. Pate[illegible] ka trdi, da ima v rokah p[illegible] madžarske vlade, ki [illegible] Slovaški avtonomijo in p[illegible] samoupravo, lastno ver[illegible] šolsko upravo, pokrajin[illegible] regenta ter slovaške polk[illegible] vaškim službenim jezik[illegible] slovaško zastavo. Ta ori[illegible] predlog je prejel dne 25[illegible] bra v češkem jeziku iz B[illegible] pešte na svoj naslov. Hli[illegible] javlja, da Slovaki od Bu[illegible] šte ne morejo sprejeti ni[illegible] vice, niti darov, niti avto[illegible]

AKO IMATE SRBEČ[illegible]
občutek srbenja, razpoka[illegible] na rokah, nogah ali glavi [illegible] benje po životu— BASE-O-LENE takoj pom[illegible] mnogih kožnih dražljajih [illegible] prvi porabi.
Poraba je lahka, samo [illegible] dele kože je treba lahno [illegible] BASE-O-LENE.
Zakaj ne bi poskusili BA[illegible] LENE še danes, na garan[illegible] vrnitve denarja, če ne boste [illegible] voljni! Prodaja se v Ely P[illegible] aay, Ely, Minn. Cena [illegible] Zunanjim naročnikom po[illegible] po pošti, poštnine prosto.

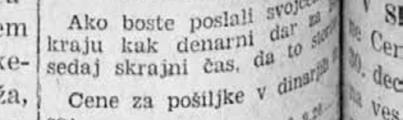

BOŽIČNA DARIL[illegible]
Ako boste poslali svojcem [illegible] kraju kak denarni dar za [illegible] sedaj skrajni čas, da to stori[illegible]
Cene za pošiljke v dinarjih [illegible] so:

Za $ 3.00	110 Din	Za	$ [illegible]
Za 5.00	200 Din	Za	[illegible]
Za 10.00	410 Din	Za	[illegible]
Za 20.00	825 Din	Za	[illegible]
Za 23.50	1000 Din	Za	[illegible]
Za 50.00	2125 Din	Za	175.[illegible]

Zaradi nestalnosti cene [illegible] navedene cene podvržene sp[illegible] bodisi doli ali gori.
Pošiljanje po brzojavu: Ako [illegible] vaša pošiljka zakasnila, jo p[illegible] brzojavnem pismu, ki stane [illegible] ne pošiljke $1.
Pisma in druge pošiljke nasl[illegible]
LEO ZAKRAJŠE[illegible]
GENERAL TRAVEL SE[illegible]
1359 Second Ave. New York

TISKOVIN[illegible]
od najmanjš[illegible] do največje [illegible]
DRUŠTV[illegible]
in posamezn[illegible]
izdeluje lično moderna sl[illegible] venska unijska tiskarna
Ameriška Domovi[illegible]
6117 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, OHIO

ZA BOŽIČ—
izvršujemo denarna nakazila točno in zanesljivo po dnevnem kurzu

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za $ 2.70	100 Din	Za $ 9.00	100 Lir
Za 4.95	200 Din	Za 17.50	200 Lir
Za 7.20	300 Din	Za 42.75	500 Lir
Za 11.65	500 Din	Za 85.25	1000 Lir
Za 22.75	1000 Din	Za 170.00	2000 Lir

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI
Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo	morate poslati
$ 5.00	$ 5.75
10.00	10.85
15.00	16.00
20.00	21.00
40.00	41.25
50.00	51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.
Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino $1.00
Kadar ste namenjeni v stari kraj;
Kadar želite dobiti koga iz starega kraja;
Kadar imate kak drug opravek s starim krajem;
je v Vašem lastnem interesu, da se obrnete na nas:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
(TRAVEL BUREAU)
216 West 18th St. New York, N. Y.